

Kaj je socializem in kaj ni?

Odgovori na vprašanja, kakršna se dnevno pojavljajo

NAPISAL NORMAN THOMAS

P O SVETU, koder se je socializem razvil v tako veliko silo, se vseeno še dobiti mnogo takih ljudi, ki bi moral vedeti, kaj je socializem, pa imajo v tem pogledu povsem zmedene pojme. Večina jih meša socialiste in komuniste vse vprek, drugim se pa zdi nekam modno, ako proglašajo socialiste samo za socialne reformatorje.

Ker je socializem širokih mej in poln življenskih moči, dospa svojim vrstam priliko do nekoliko različnih naziranj. Vendar ne toliko, da bi bil posameznik lahko istočasno boljševik, socialist in anarchist; to je tako nemogoče, kakor je nemogoče biti budist, kristjan in agnostik, vse obenem.

Temeljni znaki socialistov so razvidni iz sledenega:

Kaj verujemo?

1. Verujemo, da nas je razvoj strojne dobe privedel na rob propasti, odkoder se nam kaže edini izhod: preureditev uprave družabne lastnine, ki naj služi — ne za dobičkarjo — ampak za potrebe vsakdanjega življenja; v tem so vključeni: zemlja, naravni viri ter glavna sredstva proizvajanja in razdelitve.

2. Socialisti smo mednarodni. To ne pomeni, da ne ljubimo svojega naroda, ali da nečemo skrbeti za njegov podvig, ter ga tako storiti še bolj vrednega naše ljubezni. Pomeni pa, da v medsebojnem odvisnem svetu — kjer ne morete niti primerno zajtrkovati, ako nečete biti odvisni od hrane iz daljnjih dežel — morajo delavci vseh dežel v velikih gospodarskih zadevah sodelovati. Pomeni, da mi učimo delavce solidarnosti prek plenenskih in narodnostnih mej; kajti le v tem je edino upanje na mir in srečo človeštva.

3. Socialisti verujemo v demokracijo. Mi nismo demokrati za ceno socializma; pač pa verujemo, da vsaj v deželi, kakšna je Amerika — z našo demokratsko tradicijo, se moramo zanesti na edino pristno demokracijo delavcev, ne pa kakršnoki diktaturo. Vera v tako demokracijo pa ne izključuje osnovnih sporov med interesi po številu majhnega poseduječega razreda in maso delavev. To je tisti razredni boj, ki ga upamo končati z ustavitevijo brezrazredne socialistične družbe. Taka demokracija bo tej deželi — po našem mnenju — služila bolje, nego katerakoli diktatura. Služila bo interesom velike delavske, to je ljudske maše — ne pa samo interesom neke skupine ljudi.

Socialisti in "rdečarji".

Nemara bom gornjo izjavjo še najlažje objasnil, aki ponovim nekatera vprašanja, ki mi jih neprestano zastavljajo ter navedem svoje odgovore.

ENGLISH

articles
on pages 6, 7, 8,
15 and 16.

tudi, da je nemogoče odpraviti (oskrbiti) brezposelost, dokler se socializem ne udejstvi popolnoma.

Verujemo, da je mednarodni socializem edino jamstvo stalnega miru in da z mednarodnimi odnosa, kot jih vsebuje naš program, lahko preprečimo posebne izjemne vojne s tem, da odpravimo kapitalistično-nacionalistični sistem, ki je pravo kotišče vojne.

Socializem, komunizem, vera.

3. Kaj je torej razlika med komunizmom in socializmom? — Razlika je različna in brida, kot dokazujejo to izvansredni in često krivični ter obrekliji napadi komunistične stranke na socialiste. Kriva je temu predvsem različnost v taktiki. Tudi komunisti imajo v svojem programu takojšnje zahteve, ki pa so mnogo slabje zamišljene, nego naše. Po njihovem ni druge pomoči, kar da neizogibna katastrofa prinese revolucionarni trenutek, v katerem se lahko vzpostavi diktatura komunistične stranke, ki bo siloma uvelia socializem v deželo. Mi smo prepričani, da proglašanje neizogibnega nasilja v delavskih organizacijah — četudi komunisti trdijo, da to ni njih namen — ter potreba diktature na način "vladaj ali pogin!" — kar komunisti izvajajo — v Ameriki ojačuje le fašizem, ne pa katerokoli vrsto resničnega socializma. Mi cenimo vnetost in delovanje mnogih komunistov. Večina socialistov hvali znatne gospodarske uspehe Ruske. Zanikamo pa, da bi komunistične metode bile primerne za vse dežele. Rešitev iz propasti je dvomljiva reč. Propast je lahko prevelika za vsako rešitev. Vendar pa so največ ameriški reakcionaristi, ki izmed vseh najbolj igrajo v roke komunistom.

4. Ali ste socialisti ateisti (brezbožci) in priznatev slobodno ljubezen? Ali bi uničili dom in cerkev? — Odločno ne. Kapitalistična etika je tisto, ki sedaj najbolj razdira domove in ogroža vsako resnično vero. Ameriška socialistična stranka je formalno izjavila, da je verzo zadeva vesti vsakega posameznika. Prepričani smo, da bo prav socializem dal domu najlepšo priliko pokazati, kaj se v tem pogledu lahko doseže. Mi smo seveda proti klerikalizmu v politiki in proti temu, da bi se uporabljala moč države za izvajanje skrajnih in dogmatičnih nazorov katerokoli vere, n. pr. glede razporok. Socialistična stranka je ponosna, da ima v svojih mejah prostora dovolj za iskrene vernike vseh organiziranih in neorganiziranih ver.

Za farmarje.

5. Vi nasprotujete privatni lastnosti. Ali bi vzeljali farmarjem njih farme? Ali zanikate človeku pravico živeti v svoji lastni hiši? Ali nameravate vse razdeliti? — Mi nasprotujemo privatni lastnosti, ki vključuje velika sredstva produkcije in naravne vire. Mi hočemo več zasebne lastnine uporabljivih stvari za delavce, katerih življenje je sedaj brez ali skoraj brez udobja in lepot. Z uporabo davkov na

NORMAN THOMAS,

socialistični kandidat za predsednika Zedinjenih držav, ki v članku na tej strani tolmači, kaj je in kaj ni socializem.

zemljiške in druge vrednote bi in drugi vrednote bi korupcija in nesposobnost izvira iz kapitalističnega sistema. Vlada je namenoma korumpirana po tistih, ki iščejo posebnih privilegijev. Vendar je pri vsem mnogo vladnih oddelkov, ki so bolj pošteni in bolj sposobni, nego so mnogi veliki biznesi, mnoga velika podjetja, ki so nas priveda v ta žalostni položaj. Naj si Tammany Hall ne šteje tega v poklon, ako trdim, da so nas zločini in zabolode Wall Streeta stali več, kakor zločini in zabolode Tammany Halla v zadnjih desetih letih. Sicer pa mi socialisti itak nameravamo uvesti novo vrsto občega blagostanja (Commonwealth) z novimi ideali. Nameravamo omogočiti, da bodo inženirji delati skupnost — namesto za odsonce lastnike — pod ravnateljstvi, v katerih bodo zastopani javnih naprav s privatnimi napravami. V večini slučajev bojih pa treba najbrže zaseči v odškodovati javne korporacije z zamenjavo bondov za privatne vrednostne papirje; ti bondi bi morali biti izplačljivi v 30-ih letih in njih dohodki, kar vse bogastvo, podvrženi drastičnim dohodinskim in zapuščinskim zakonom. Na ta način lahko uvedemo za vse precej pravičen prenos vseh dolgov prostih lastnine v dobiene generacije. Vendar pa ne zanikamo pravice konfisciranja, ako in kadar bi to bilo potrebno radi socialnih razmer ali pa upiranja malega posejajočega razreda. Taka konfiskacija bi v resnicu bila povrtev delavcem, ki so ustvarili za osnovo novi civilizaciji, civilizaciji splošnega blagostanja, miru in svobode, civilizaciji, v kateri se bo energija človeštva sprostila od dolgih bojev proti nesigurnosti in revščini za nove zmagle ustvarjajočega duha.

6. Kako mislite doseči kontrolo nad industrijo — s konfiskacijo? — Mislimo, da se da lastnina prenesti v skupno lastništvo — kolikor se lahko dosegne mirnem potom — v nekaterih slučajih s kompeticijo javnih naprav s privatnimi napravami. V večini slučajev bojih pa treba najbrže zaseči v odškodovati javne korporacije z zamenjavo bondov za privatne vrednostne papirje; ti bondi bi morali biti izplačljivi v 30-ih letih in njih dohodki, kar vse bogastvo, podvrženi drastičnim dohodinskim in zapuščinskim zakonom. Na ta način lahko uvedemo za vse precej pravičen prenos vseh dolgov prostih lastnine v dobiene generacije. Vendar pa ne zanikamo pravice konfisciranja, ako in kadar bi to bilo potrebno radi socialnih razmer ali pa upiranja malega posejajočega razreda. Taka konfiskacija bi v resnicu bila povrtev delavcem, ki so ustvarili za osnovo novi civilizaciji, civilizaciji splošnega blagostanja, miru in svobode, civilizaciji, v kateri se bo energija človeštva sprostila od dolgih bojev proti nesigurnosti in revščini za nove zmagle ustvarjajočega duha.

8. Kdo so — po vašem tolmačenju — delavci? — Mi namenamo za delavce vse tiste, ki opravljajo koristno delo z roko ali možgani, na farmi, v rovu, v tovarni, v uradu in v šoli. Vsi ti ustvarjajo bogastvo sveta. Njim mora skupno pripadati. Stroji naj bodo njih skupen suženj. Pravilno uporabljanje strojev zamore ustvariti tako blaginjo, ki bo služila za osnovo novi civilizaciji, civilizaciji splošnega blagostanja, miru in svobode, civilizaciji, v kateri se bo energija človeštva sprostila od dolgih bojev proti nesigurnosti in revščini za nove zmagle ustvarjajočega duha.

7. Kako zamore korumpirana in nesposobna vlada voditi nacionalizirane industrije?

Ali ste vi že kaj storili za odpravo sedanjih razmer? Čemu odlašate

CENE življenskim potreboščinam se dvigajo. Mezdo je vedno znižujejo. Nezaposleni je cilj julija in avgusta VEČ nego maja in junija, in veliko več, kakor v istem času prešlo leto. To so znaki, da se kriza veča. Dejstvo, ki ga listi v gospodarskih poročilih in statistikah nič ne taje. Nihče ne bi rajše kot delavci, da se razmere obrnejo na bolje. Toda delavci morajo storiti v tej smeri VEČ nego samo žeti.

V raznih državah ameriške unije se pojavitajo stavke farmerjev proti prekupcem, ki jim ne plačajo za pridelke in mleko niti toliko, da bi farmerjem povrnilo stroške produkcije, medtem ko računajo konsumentom v mestih razmeroma visoke cene. Razlika gre v blagajne špekulantov, ki si s tem kupičijo nova bogastva. Farmerji v splošnem so dolgo smatrali stavke za nekaj prevratnega in so radi tega zelo grajali delavce, ki so se zatekali k temu sredstvu. Zdaj so tudi farmerji v isti kategoriji kakor proletarji v industriji. Eni kot drugi so obučani, ene kot druge tlači isti profitarski sistem, in eni kot drugi imajo slične interese. Ampak če hočajo, da z odpornim kaj dosežejo, se morajo združiti za SKUPNI program v SKUPNI STRANKI za SKUPNO BORBO.

Policija, sodišča, milica, govorjeni in legislature nastopajo vedno in povsod proti delavcem in farmerjem, če si skušajo izboljšati svoj položaj, ali pa če se upro proti naraščanju križnice. To PRENEHA, kadar delavci in farmerji v politiki ne hajo skebat.

Delnice gredo kvišku — zdaj, ko so mali ljudje večinoma izgubili vse kar so vložili vanje. V propadlih bankah izgube povprečno nad polovico svojih vlog, dasi denar, ki so ga izročili vlagatelji bankam v varstvo, NI IZGUBLJEN. S špekulacijami in legalnimi tatvinami je bil prenešen v druge blagajne. Le malokateremu bankirju je skrivilen las radi tega. Vodilni grabeži, ki so na krmilu glavnih bank v deželi, ki diktirajo nad vsem gospodarskim življenjem v Zed. državah, so še vedno slavljeni v časopisu in njih moč je absolutna kakor je bila Kongres, ki je pod njihovo oblastjo, je določil milijarde njim na razpolago v obliki posojil, med tem ko ni dal milijonom brez posebnih proletarjev nobene izdatne, in sploh nobene direktne podpore. To je radi tega, ker so delavci — dasi po svoji krvidi — brez zastopstva v zakonodajah.

V Zed. državah je vseh pridelkov toliko, da jih zadostuje za milijone ljudi več, nego imajo prebivalcev. Tu je dovolj žezeznici, dovolj industrije, — dovolj vsega, kar si more človek poželite — a v zlaci temu ginevajo stotisoč moških, žensk in otrok vseled pomanjkanja. Umirajo v parkih in kletih, v bolnišnicah in azilih, ker so vsled stradanju in obupa omagali telesno in duševno.

Razmere kakršne so, kriče po IZPREMEMBI. Vi sami priznavate, da tako kot je ne more ostati. Toda ali ste pripravljeni sodelovati, da v tej na vsem bogati deželi izvojujemo UREDBO, v kateri bo blagostanje ZA VSE?

Socialistična stranka vas vabi v akcijo. Pridružite se ji! Sodelujte v njeni borbi, ki je borba za vas in za vaše otroke!

SLIKA KRIVICE POD VLADO DENARNEGA "PLEMSTVA"

O bolezni in smrti Mrs. Edith Rockefeller McCormick je časopisje veliko pisalo. Premisla je 27. avgusta v Chicagu. Bila je znana povsod, prvič ker je bila hči voknjenejega oljnatga carja John D. Rockefellera, drugič pa radi svojega velikega premoženja, zaradi ljubavnih afér v vsled svojega prvačenja v takozvanih society, kar pomeni v jeziku ameriške plutokracije denarno plemstvo.

Mrs. Rockefeller McCormick je imela štirideset milijonov doljarjev doted, ki je potem z obrestovanjem in špekulacijami načrtovana. Premoženje se ji je pozneje leta precej skrilo, ker je podprla svoje visoke prijatelje in pa radi slabo pogodenih investicij.

Na vožnjah v limuzinu sta jo vedno spremljala dva livirana služabniki. Njena rezidenca je bila najrazkošnejša v Chicago. Dogajalo se je, da je imela včasi na sebi pet milijonov dolarjev draguljev. Kadar se je tako bogato nakitila, je njen tajnik sporočil policiji, da naj jo "protektira" na njeni poti. In policijski departmaji tako blaginjo, ki bo služila za osnovo novi civilizaciji, civilizaciji splošnega blagostanja, miru in svobode, civilizaciji, v kateri se bo energija človeštva sprostila od dolgih bojev proti nesigurnosti in revščini za nove zmagle ustvarjajočega duha.

Mrs. McCormick ni prispevala k svojemu premoženju z ustvarjanjem delom niti za penny vrednosti. Živila je svo-

ja leta in pompu, ki bi ga ji zavidev marsik aristokrat in kralječek. Na kapitalistično časopisje je imela tolikšen vpliv, da so pisali o nji vedno z respektom in da niso nobene nje ne afere razglasili za škandal. Ko se je pred leti povrnila po dolgi odstopnosti iz Evrope, je privedla s sabo prijatelja, veliko mlajšega od sebe, in mu poskrbela v Chicagu vstop v najvišjo denarno družbo. Bil je njen ljubimec. Po njeni smrti (Nadaljevanje na 3. strani.)

V tej številki
Ta izdaja Proletarca ima 16 STRANI. V drugem delu je zapisnik IX. zborni JSZ. Na prvi strani je članek Normana Thomasa. Predstavite ga.

Program socialistične stranke je v izčrpku priobčen na 3. strani.

Na 4. strani članek o japonskem imperializmu in drugi.

Dopisi so na 2. in 3. strani, angleški dopisi in članki pa na 6., 7., 8., 15. in 16 strani.

Gradivo na vseh straneh je vredno, da ga razumni delavci citajo. Ko boste s tem listom gotovi, izročite ga prijatelju, da ga čita tudi on. Ako ste prejeli več izvodov, skrbite, da bodo krožili med čitatelje.

STAVKA FARMARJEV V IOWI ZA VIŠJE CENE

Čitajte socialistične liste!

Pristopite k socialistični stranki!

A GITIRAJTE za socialistične kandidate, ker s tem delujete zase in za koristi svojega razreda. Naročite platformo socialistične stranke, da jo razdelite na shodih, sejah ali kjerkoli imate priliko. V slovenskem in hrvatskem jeziku jo dobite v uradu JSZ.

Skllicuje shode! Potrudite se, da bodo čim boljše aranžirani in dobro oglašani. Jačajte klube JSZ s pridobivanjem novih članov. Sodelujte z vsemi postojankami socialistične stranke. Vsak naj stori kolikor največ more v boju za osvoboditev delavstva izpod more brezposelnosti in mizerije, za odpravo kapitalizma in za SOCIALIZEM!

NAŠE GIBANJE V CLEVELANDU

V Clevelandu in Ohiu sploh pomagajo. Z lažmi in napadi imamo socialisti v tej kampanji izredno mnogo dela. Izgledi za uspehe naše stranke so izborni. Ljudje spoznavajo, da jim nudi socialistični program najboljši izhod iz sedanjega žalostnega položaja.

Torej, vsi sodrugi in sodružice, vsak naj pomaga v agitaciji. Prijavite se v svojih klubih, kjer vam bo odmerjeno delo po času, ki ga imate na razpolago in sposobnosti. Naglašajmo naš program, da se ljudje o njemu poučijo. Z dobro govorico željo škodovati klubu, kampanjo lahko veliko storimo, pa si trud lahko prihranijo, kajti namen se jih ne posreči. Upravljanje, da bodo ta nasvet upoštevali. — Anton Jankovič.

Delo kluba št. 115

Detroit, Mich. — Izlet, ki je bil nedavno ustanovljen, so na seji dne 19. avgusta spet pristopili štirje člani. Pa to je šele začetek. Seja se je vrnila pri s. John Požunu. Jaz "imam na pikli" še nekaj rojakov, ki jih mislim pripraviti v klub in istako agitirajo drugi člani. Delavci, pristopite v klub in s tem v socialistično gibanje tudi ako vas nihče osebno ne vabi.

V nedeljo 4. septembra, dan pred delavskim praznikom, ob 9. dopoldne, se vrši v prijazni nasebinib Salem, O., konferenca soc. klubov in društva Prosvetne matice. Zborovanje bo v rumunski dvorani. Popoldne istega dne se vrši piknik pod pokroviteljstvom kluba v Salemu v prid konference, na katerem nastopi kot govornik Chas. Pogorelec, tajnik JSZ. Zastopniki so prošeni, da pridejo na zborovanje točno, da bomo imeli popoldne toliko več časa za zabavo na pikniku. Na konferenco in še posebno na piknik pričakujemo razen delegatov tudi številne druge rojake in rojakinje v vseh tukajnjih nasebinib.

Kapitalizem je nas privpel v silovito krizo. Trudi se, da se bi izvlekel iz mlake, pa nič ne pomaga. Treba se bo torej vpreči v socialistični voz. Ljudje to čezdalje bolj uvidevajo. Sodrugi, porabite priliko, da bo soc. stranka še hitreje napredovala. Če ne znamo pri teh volitvah, imamo trdno upanje, da si osvoji deželo za delovno ljudstvo leta 1936. Tudi ameriškim boljševikom želim mnogo uspeha. Saj imajo našemu aličen program, le v taktiki nočajo z nami. Storili pa bodo dobro delavski stvari, če opustiš tisto grdo blatenje socialistične stranke. Ni prav, da skušajo uničiti vse, kar ne trobi v njih rog, pa če je še tako dobro. Vsi pametni delavci nihovo napadanje obsojajo, ker s tem ne pobijajo kapitalizem, nego mu s sejanjem neslogi.

O vzhodnoohajski konferenci

Bridgeport, O. — Na konferenci JSZ za vzhodni Ohio, ki se je vrnila 21. avgusta v nasebini Powhatan Point, je bilo 30 zastopnikov od 5 klubov JSZ, dveh podpornih društev Prosvetne matice in enega pevskoga zborov. Razprave so bile stvarne in delo konference zelo konstruktivno.

Konferenca je sklenila delavati za uspeh kampanjskega shoda, ki se vrši v Bridgeportu

V severozapadnem delu države Iowa so se farmerji organizirali v namenu, da izvajajo višje cene mleku in za razne poljske pridelke. Špekulatori in prekupci, ki kontrolirajo distribucijo mleka in drugih živil v mestih, plačajo farmerjem prav malo. Prekupci so znižali v teku te krize cene pridelkov, ki jih kupujejo od farmerjev, veliko bolj, kot pa so znižali cene konsumentov v mestih. Temu stanju hočejo farmerji v Iowi in drugje napraviti konec. Imajo pa neprilike, kajti tudi med njimi so stavkokazi. In če gotovih pridelkov kmalu ne prodajo, se pokažejo. Oblast je poslala proti stavkujočim farmerjem čete deputijev, češ, da blokirajo ceste, kar je "protipostavno". Kompaniji, ki v Iowi kontroliра distribucijo mleka v mestih, so stavkarji preprečili odvajanje mleka s farm. Na sliki na vrhu so njeni vozovi, katere so stavkujoči farmerji ustavili na cestah in voznike primorali, da so nehalo delati. Na sliki spodaj je skupina farmerjev, ki je v času stavke vozila mleko v Sioux City in ga razdeljala zastonj.

NAŠ PROGRAM

Socialistična stranka se zavezuje, da bo v slučaju zmage izvršila v korist delavcev in farmerjev sledeče:

1. Iz zvezne blagajne se izda deset milijard dolarjev za takojšnjo pomoč nezaposlenim in za javna dela. V ta namen se obdavči velike profite, premoženja in dedičine.

2. Tovarne in delavnice, ki so ustavile obrat, se izroči pod upravo brezposelnih, da si v njih izdelujejo po planiranem sistemu svoje potrebščine.

3. Uvedba 6-urnika pet dni v tednu z zadostno plačo za določno preživljvanje.

4. Ustanovitev posredovalnic za delo, v katerih bo gujanje brezposelnih popolnoma odpravljeno.

5. Zavarovanje delavcev proti brezposelnosti.

6. Starostna pokojnina.

7. Trajna podpora v onemoglosti ali pohabljenosti.

8. Zavarovanje za bolniške podpore.

9. Splošno materinsko zavarovanje.

10. Odškodnine in trajne podpore delavcem, ki se počajo pri delu.

11. Odprava otroškega dela v industriji.

12. Ustanovitev vladnih zadrug pod kontrolo farmerjev in delavcev, da se odpravi prekupci.

13. Socializacija bank in vladna garancija vlagateljem.

14. Zakonita uvedba minimalnih plač.

15. Socializacija vseh prirodnih virov, temeljnih industrij, transportnih in občevalnih sredstev.

16. Podvig šolstva za ljudstvo.

17. Odprava sodnih prepovedi proti delavcem in farmerjem.

18. Odprava 18. amendmenta in državna produkcija ter distribucija opojnih pijač.

19. Protekacija tujerodcev in uvedba splošnih civilnih svobodščin.

20. Odprava militarizma. Odprava vojne propagande v šolah. Ukinjenje vojaškega vežbanja v vseh učnih zavodih.

21. Odprava imperialistične politike in osvoboditev vseh tujih teritorijev, ki so v posesti te dežele.

22. Odprava kapitalizma in zgraditev socialističnega reda.

To je, v kratkih stavkih povedano, program socialistične stranke. V podrobnostih ga dobite, če pišete na tajništvo JSZ po angleške, slovenske ali hrvatske letake, v katerih je platforma socialistične stranke navedena v celoti.

Pri volitvah v torek 8. novembra glasujte za program, ki je vam v korist. Ce pa volite za demokrate ali republikance, se izrečete za sistem kakršen je. Vi veste, da kapitalisti nikdar ne skebajo. Vi ste lojalni svoji stvari v stavkah. Odpravite skebanje tudi v politiki!

(v društveni dvorani na Boydsville) na Labor Day. Ce močo, se povabi na enega poznejših shodov kot slovenskega govornika Joško Ovna. Dalje so zastopniki zaključili, da vpraša Konferenca soc. stranke

ko za sodelovanje pri aranžiranju velikega kampanjskega shoda v Belmont County, na katerem bi govoril Norman Thomas.

Veliko smo razpravljali o "Proletarcu". Konferenca je v njegov tiskovni fond prispevala \$10 in sklenila, da se vsi zastopniki in drugi, katerim je obstoje "Proletarca" pri sreči potrudijo, da se mu dobi novih naročnikov in prispevkov v tiskovni fond.

Tajnik Jos. Snay je poročal o delu konferenčne organizacije in o svoji agitaciji za Proletarca ter JSZ. Listu je dobil precej naročnin in ustanovil je nov klub.

Club v Powhatan Pointu je udeležence lepo postregel. Ker

TISKOVNI FOND "PROLETARCA"

V pokritje obveznosti Proletarca tiskarni je treba zbrati v tiskovni fond najmanj \$2,500. V ta namen se je upravni odbor obrnil na posamezne sodruge, na naročnike in klube za prispevke in sodelovanje v agitaciji.

Prispevki v tem izkazu so \$151.30. Prejšnji izkaz \$208.75, skupaj \$360.05. Še manjka do kvote \$2,139.25. Prispevali so:

II. izkaz.

Chicago, Ill. Po \$1: Joseph Steblay, Vinko Ločniškar, Anton Kegel, Frank Udovich in Jacob Muha; po 50c: Blaž Novak, Louis Beniger in Joseph Welley; po 25c: Anton Medved in Valentín Susa; Otto Dernoll 10c, skupaj \$7.10 (nabral na pikniku "Save" Anton Vičič). Ivan Moček \$10; Filip Godina \$5; Martin Potokar \$1, skupaj \$23.10.

Cleveland, O. Soc. pevski zbor Zarja \$25; Vincent in Koz Jurman \$10; Leo Poljsak \$5, skupaj \$40.00.

Bridgeport, O. Konferenca klubov in društva Prosvetne matice JSZ \$10.00.

West Allis, Wis. Klub št. 180 JSZ \$10.00.

Barberton, O. Albert Murn \$1; John Gabor 75c; po 50c: Josephine Platnar in John Janikovich; po 25c: John Podlipic, Joseph Ustnik, Anna Dolinsk, John Peček, Frank Čiš, John Prince, Joseph Valenčič, Joseph Zupec in John Turkovič; Frank Likovich 15c, skupaj \$5.15 (poslal Joseph Snay).

Akron, O. Joseph Jereb 75c; po 50c: Frank Kocjančič (Doylestown) in John Pirman (Wadsworth); po 25c: Louis Valant, Leo Bregar, Martin Bolha, John Pustovrh, Frank Anderih, Joseph Hillman, Peter Skvarča, Martin Podobnik, John Slanovec, Max Slanovec in James Kozelj (Cleveland); neimenovan 20c; Vincent Zorc 10c, skupaj \$4.80 (poslal Joseph Snay).

W. Aliquippa, Pa. Po \$1: Frank Strubelj, Anton Groznik, John Sivec, Bartol Yerant, George Smrekar in dr. št. 122 SNPJ; Joseph Lampich 50c, skupaj \$6.50 (poslal George Smrekar).

Conemaugh, Pa. Klub št. 5 JSZ \$5.00.

Springfield, Ill. John Goršek \$5.00.

Yukon, Pa. Joseph Robich \$5.00.

Johnstown, Pa. John Langholz \$5.00.

Sheboygan, Wis. Klub št. 235 JSZ \$5.00.

Girard, O. Po 50c: Frank Prevec, John Videgar, Tony Gabrošek in Matt Masle; po 25c: Marko Matekovič, Tony Selak, James Racich, Peter Yaklevich, Louis Blazich, Tony Lapajne, Frank Masle, Chas. Rogel, John Kunzel in Joseph Sikyta; Tony Brezovsek 15c, skupaj \$4.65 (poslala John Tancek in Tony Dobrovolski).

Na svidenje na Labor Day na našem shodu.

Joseph Snay.

Avella, Pa., spet v J. S. Z.

V konferenci na Powhatan Pointu smo imeli piknik, ki je imel vpliv splošni brezposelnosti v tem kraju veliko udeležbo. Za uspeh gre priznanje klubu v omenjeni nasebini. V imenu konference mu izrekam priznanje za vzorno aranžmo in delo.

Na svidenje na Labor Day na našem shodu.

Joseph Snay.

Pionirjev piknik bo na Labor Day

Chicago, Ill. — Zaradi slabega vremena se piknik druž Pioneer SNPJ v nedeljo 28. avgusta ni vršil. Preložen je na Labor Day in bo na istem prostoru.

SHODI

J. S. Z.

zapad Pennsylvaniji

na katerih bo govoril med drugimi

JOŠKO OVEN

v soboto 3. septembra v dvorani druž. Bratstvo št. 6 SNPJ.

STRABANE

v nedeljo 4. sept. v dvorani druž. Postojnska Jama št. 138 SNPJ

LIBRARY

v pondeljek 5. septembra v Izobraževalnem in zabavnem domu.

MOON RUN

v tork 6. septembra ob 7. zvečer v dvorani samostojnega podp. društva.

"PROLETARCU"

boste storili veliko uslugo, če mu skozi to krizo pomagate s tem, da naročnino če le mogoče točno obnavljate in da mu pridobite novih naročnikov.

Tudi prispevki v tiskovni fond so mu zdaj neobhodno potrebni.

Datum drugih shodov označimo čim nam jih sporoča. Ta tudi se vrši pod pokroviteljstvom Konference klubov JSZ in društva Prosvetne matice z delom v zapadni Pennsylvaniji

Piknik Proletarčevih čitaljev v Girardu

Girard, O. — V tej krizi je več prisadeto, zato je naravnost, da delavski listi, posebno socialistični, niso izvzeti. Tudi "Proletarec" je v neprilikah. Pod pokroviteljstvom tukajšnjega kluba JSZ se v nedeljo 26. septembra vrši piknik čitaljev "Proletarca", katerega eventualni prebitek gre v tiskovni fond. Piknik bo na obdajnem prostoru, v slučaju slabega vremena pa se zabava vrši pri rojaku Lešnjaku. Vsi ate vabjeni na to prireditve. Gre se za naše glasilo, katerega moramo ohraniti za vsako ceno, ker je to edini slovenski socialistični list in se lahko zanesemo v vsakem slučaju, da bo zastopal delavske interese.

John Košin.

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezde
NAROČNINA v Zedinjeneh državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejše do pondeljka popoldne za priobčitev
v Številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Fogorec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Železnice v krizi

Ameriške železniške kompanije so — oziroma bile so — najmogočnejše izmed vseh, najbogatejše in odločajoče v političnem in gospodarskem življenju dežele. Zdaj so v kritičnih zagatih. Vzlic temu, da poseduje ogromna ozemlja, tisoče milij železnic, cest in razno drugo imovino, so prišle v stiske.

Vodilni predstavniki železniških kompanij so ob enem tudi vodilni besedniki v propagandi proti umešavanju vlade v business. Železnice pa so podvzetja, nad katerimi je vladna kontrola v interesu splošnosti še posebno potrebna. Ameriška vlada je rešila železnice iz mlake anarhije med vojno na stroške ljudstva. Vojna se jim je torej zelo "izplačala". V tej krizi pa gazijo večinoma prvič v svoji zgodovini v deficit. Vzrok so največ sedanje ekonomske razmere in nič manj novi načini transportacije. Milijone ljudi se danes vozijo avtomobilih ne le na kratke, nego tudi velike razdalje. Tuk zasebnih avtov vozijo komercialni avtobus, ki je odvezel železnicam nič koliko potnikov. Pa tudi tovorni promet prehaja s tračnic na betonske ceste. Faktični in voden kapital ameriških železnic se vsled teh okoliščin ter radi krize več ne obrestuje. Železnice so posest bogatih posameznikov (mali delničarji ne štejejo) in pa zavarovalnic (insurance kompanij). Slednje lastujejo za stotine milijonov železniških bondov. Zaradi zmanjšanih dohodkov, velikih izdatkov ter nesmiselnega konkurenca, zapovedana v tem, da tekmujejo med sabo za kseft proga tilk proge, dasi je komaj za eno zadost prometa, so začele beležiti izgube. Zavarovalnicam in posameznim lastnikom železnice je grozil polom. Na pomoč jim je prišel po Hooverjevem naročilu kongres, ki je, če se še spominjate, z veliko naglico v teku par dni sprejel načrt za ustanovitev finančne kreditne korporacije. To je, kot vam znano, vladna ustanova z vladno garancijo za posojila, ki jih da vlada skozi to ustanovo privavnim kompanijam. Dve milijardi dolarjev sta bili določeni od začetka v takem namen. Magnatom, ki posedujejo železnice in zavarovalnice, je investicije rešila ta vladna ustanova — dasi so vseeno kar naprej proti "vladnemu umeševanju" v business. Ker pa je časopisje, ki zahaja največ med ljudstvo, v njihovi posesti, ljudstvo te igre seveda ne razume in zato jo plačuje. Nevarnost pa je v tem, da lahko posestniki železnic vzamejo od vlade več posojil, kakor so proge vredne, in jih tako vzlje svojemu protestiranju proti vladnemu umeševanju v "business", prepuste v bankrotiranem stanju vladni. Ljudstvo bi kajpada plačalo račun.

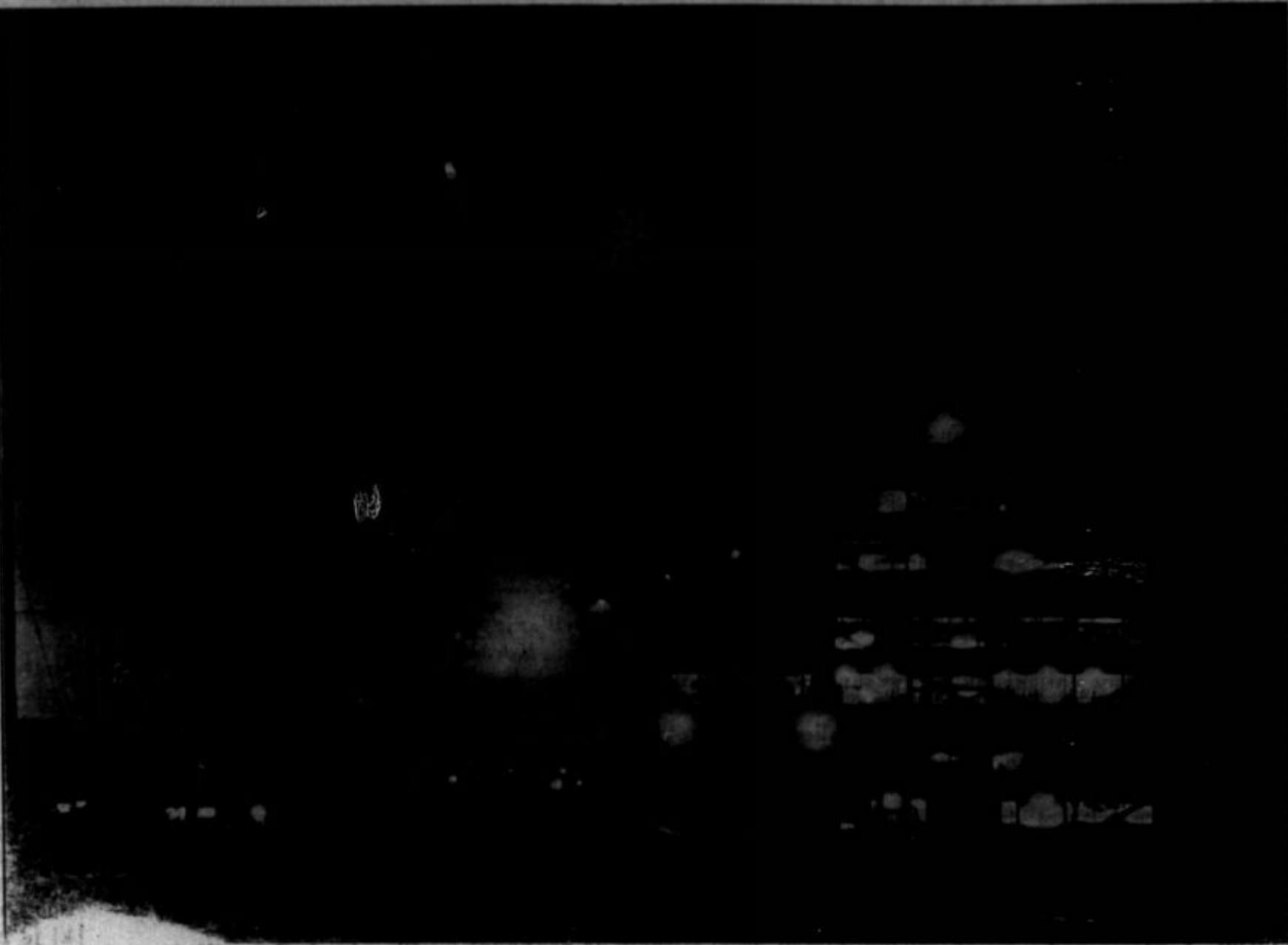
Socialisti smo za socializacijo transportne sistema, toda ne na tak način. Izgleda, da so kapitalisti sami zato, da država preuzeje njih železniške proge, toda še posem, ko jim nakaže v posojilih zanje več, nego so faktično vredne. Dokler bo na krmilni vlasti, ki služi interesom posuščih, in dokler bo v kongresu večina, ki smatra za svojo edino dolžnost poslušati povelja prispevatev v kampanjake fonde republikanske in demokratske stranke, je nevarnost, da bo ameriško ljudstvo faktični in voden kapital ameriških železnic silovito preplačalo. Železnice bodo potem v korist privatnikov postale "državna lastnina". To je način socializacije, ki je v škodo ljudstvu. Edino socialistična stranka lahko prepreči tako manipuliranje na vaš strošek, ker je obvezana po svojem programu služiti ljudstvu in se boriti za socialistični ekonomske sisteme. Če hocete, da bo efektivna, da bo svojo nalogu v stanju izvesti, je treba, da ji pripomorete do moči, vpliva in zmage.

Nobene razlike

Med demokrati in republikanci ni prav nobene razlike. Eni kot drugi se kopljajo v graftu. Eni kot drugi služijo privatnim interesom. Enim kot drugim polnijo kampanjake fonde kapitalisti. Oboji lažajo ljudstvu, ker bi drugače ne bili izvoljeni. Napaka ljudstva pa je, da te igre vzlje tisočnim izkušnjam ni še spoznalo in še vedno sledi zavajalcem.

Nasilje nad brezpravnimi jemlje vero brezpravnim (nezaščitenim) v autoriteto prava.

NOČNA SLIKA PREMOGOVNIKA NA ANTRACITU V PENNI

To je slika premogovnika na antracitu blizu Readinga, Pa., ki je bil prošlo zimo na višku obrata. Bil je v akciji 24 ur dnevno. Uposlenih je bilo v njemu mnogo rudarjev. Nesreča Reading Coal and Iron kompanije.

Japonski imperializem v Aziji in Zedinjene države

Prodiranje japonskega imperializma v Azijo ameriški vladni tajnik Stimson je v več govorih na diplomatičen način posvaril Japonsko, da izziva posledice, ki nobenkrat na misel, da bi poslala v Ameriko preiskovalno komisijo, ki naj bi študirala akcije, motive in posledice ameriškega imperializma, medtem ko je poslala tako komisijo v Mandžurijo, dasi ni storila Japonska nič drugega kot že velikokrat vlada Zed. držav?

Japonska je v pravem. Upravičena je trditi, da kar je dovoljeno Zed. državam je po ameriško-japonske tekme za kontrolo nad Pacifikom in azijskim trgom. Zato v svojem programu zahteva, da se ameriške čete in vojne ladje umaknijo iz Kitajske, da se prizna Filipinom popolno svobodo, in da se mir na daljnem vzhodu vzajemno garantira. To je nekaj, kar se lahko doseže že v tej uredbi. Drugo bo seveda moral opraviti socialistično ustrejena družba.

Ko je zadnjič ameriški državni tajnik Stimson naglašal, da so Zed. države proti intervencijam v notranje zadeve drugih držav, in da ne bodo priznale nikakih teritorialnih sprememb, katere so posledica oborožene intervencije, so v Tokiu odgovorili, da se nobena država ne umešava v notranje zadeve drugih tuk, kakor Zedinjene države, in da ni nobena v poslednjih desetletjih podvzela tuk intervencij kakor Uncle Samova republika. Sla je na Kubo, na Haiti, na Filipinu, v Panamo, Nikaragvo, v Mehiku itd. ne samo enkrat. V enih je postavila svojo vlado, v drugih je dala domači vladni svoje svetovalec, ki so vladali s silo, razen tega pa so ameriški kapitalisti v vednost ameiriške vlade aranžirali in financirali že nič koliko revolucij v centralini in Južni Ameriki.

Japonska vprašuje: Ce si Zedinjene države laste policijski privileg nad vsem ameriškim kontinentom in se pri tem sklicujejo na tradicionalno Monroevo doktrino, čemu ne bi Japonska smela z enako doktrino uveljaviti načelo, da gre edino nji pravica kontrolirati Azijo in vršiti v nji policijsko službo?

Dalje vprašuje Japonska: Čemu dvojna mera v ligi narodov? Dasí ve ves svet o ameriških intervencijah latinski Ameriki, in četudi je znano

lokavi Japonci v zadnjih 30. letih najeli toliko posojil v Ameriki. Ako bi se Zed. države začele spuščati v sovražnosti, bi nastala možnost, da se bi Japonska odresla ameriških dolgov, česar ameriški finančni nočajo. Ostri konflikt se lahko vseeno dogode, kajti če pride navskriž kaj zelo spornejša, tedaj izgube tudi mednarodni bankirji svoj pomirjevalni magnetizem.

Ameriška socialistična stranka se zaveda trajne nevarnosti, ki obstoji za svetovni mir vsled ameriško-japonske tekme za kontrolo nad Pacifikom in azijskim trgom. Zato v svojem programu zahteva, da se ameriške čete in vojne ladje umaknijo iz Kitajske, da se prizna Filipinom popolno svobodo, in da se mir na daljinem vzhodu vzajemno garantira. To je nekaj, kar se lahko doseže že v tej uredbi. Drugo bo seveda moral opraviti socialistično ustrejena družba.

F. Barbic.

Barberton za "Proletarca"

Barberton, O. — Klub št. 232 JSZ z delokrogom v Barbertonu, Kenmore in Akronu je sklenil naročati tedensko po 25 izvodov Proletarca, ki jih bodo člani prodajali med rojaki. Na ta način bo Proletarcu pomagan do večje cirkulacije, delavskemu gibanju do več agitacije, ob enem pa upamo, da bo marsikateri potem postal stalni naročnik Proletarca.—J.

Razstava Peruških slik

V Euclid City, O., v društvenem domu na Lindbergovi cesti, bo razstavljenih dne 2. 3. in 4. sept. okrog 75 slik, kateri so delo slovenskega umetnika H. G. Peruška. Razstava bo odprtta od 7. do 10. zvečer, v soboto od 1. do 10., in v nedeljo od 10. do 10. zvečer.

Peruška ni treba nikomur več opisovati ali predstavljati. Vsakdo lahko ve, če le sledi listom, da je on priznan umetnik, ki je dobil za svoje slike nagrade že v tako priznanih zavodih umetnin kakor je npr. Art Institute v Chicagu. Tudi zdaj je tam razstavljen ena njegovih znamenitih slik, kateri poročajo listi.

Rojaki, oglejte si izložbo Peruških slik v Euclidu. Videvoste, kako ustvarja umetnik življenje na platnu. Videl sem že pred razstavo njegovo "Zahajajoče solnce na zapanju". Peruškovo delo je to in njegov original. Vse so vredne, da jih vidite. Vsakemu stanovanju bi delale kras, in vsaki umetniški galeriji. Vzemite si eno, ako vam le dopuščajo sredstva.

F. Barbic.

Naročnikom

Kadar se preselite, pošljite nam dopisnico z vašim prejšnjim in novim naslovom. Ako stori to pošta, ji moramo plačati za vsako spremembo dva centa.

KJE SO PRIJATELJI?

Kje so zdaj "delavski prijatelji", kateri so bili na pripravljeni uniji izvoljeni v zakonodajalni naročnik Proletarca.—J.

Masno piketiranje v Illinoisu

Na sliki je skupina premogarjev, ko se je peljala zaenzo z več tisoč drugimi, da ustavijo obrat premogovnikov v Taylorvilleskem okrožju v Illinoisu.

Unionsko vodstvo je pristalo v zniranje plač na 5 dolarjev na dan. Premogarji se podobljavajo svojega stanja upirajo, toda proti njim je ne le obsojetno.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Mi svarimo in opominjam torek pošteno in na slovensko ime ponosno ter zavedno delavstvo pred kakor nimikoli izgredi, ki bi škodovali eksistenci in vzgledu delavcev v sandanjosti in bodočnosti, in kjer je poklicano od Stvarnika vsega dobrega, a ne po — socijalnih demokratih.

Da bi naši delavci, katerim iz srca želimo trajno zboljšanje njih tožnih razmer, ukrenili v 1. dan maja to, česar nam povsem korsi, ne po škoduje!

V soboto 26. IV. 1890 št. 95. L. XVIII. pa je imel biti v Slovencu objavljen ta-le članek:

"Kaj treba storiti?"

Bliža se 1. maj, druga leta z veseljem, letos s strahom pričakovan. Ali je ta strah opravičen? Gotovo. Kdor ima oči, da gleda in ušesa, da posluša, ta je že spoznal, da imajo delavci res zadostni moči in zadostne organizacije, da so Evropo naenkrat iznenadio. Ali bodo vse pobili in požgali in razdejali? Letos še ne. Zakaj mnogo je še tacil, ki se jim to studi in ne bodo hoteli pomagati nekaterim fanatikom in potem ima vladu še zadostni zanesljivo vojsko, ki kmalu napravi mir. Torej nekajko previdnosti in srčnosti in 1. maj bo minol, kakor druga leta.

S tem pa stvar ni rešena, to vidi vsakdo. Vojaki stejejo že dandanes med seboj dobro tretjino tacil, ki so ali sami socialisti, njihovi otroci, ali pa vsaj ž njimi čutijo. Ker socialistizem povsod raste, mora dosledno rasti tudi v vojski, in prvi dan, ko imajo gotovost, da je njih število pri vojski večina, pa vsak upor zaston. Poznamo iz lastne skupnine, kako stroga je disciplina pri vojski, a ker visi le na materialni sili, ne sega dalje kot ta.

Kadar ne bodo vojaki več hoteli braniti na povelje lastnine državljanov proti delavcem, potem je vsa prosta, kakor v srednji Afriki.

Kdaj bo to? Tega ne vemo natančno. Če bo mir na zunaj, utegne se vleči še več let; če pride vojska, je pa prej mogoče.

Ali se ne da odvrniti strašno hudo, katero čaka svet?

Da se odvrniti. Od vsega hudega reši na Gospod! To je ena pot k rešitvi. Druga pa je, da vsak sam prime za orožje in brani, kar ima. Ne mislim na meč in puške, ampak na besedo, dejanje in vpliv, ki ga ima vsak domači in občini, v deželi ali državi.

Vsi kot en mož se dvignimo in terjajmo, da nas naši varuh — ki jih dragi placiemo — res tudi varuhajo, da se resno lotete rešitve socialistega vprašanja, vlada pa naj izvršuje strogo vse postave, ki so na korist delavcev in malih obrtnikov."

Ta članek pa je oblast konfiscirala in zbranjala njegovo razširjanje.

Glede Trbovelj pa je "Slovenec" poročal, "da delavci zahtevajo, naj se odstranijo nekateri uradniki. V soboto zjutraj se je pripeljal okrajni glavor dr. Wagner iz Celja, iz Ljubljane pa šest stotin domačega pešpolka, ki so se nastanili za 1. maj v Trbovljah, Hrastniku in Ostrom". "Včeraj zjutraj pa so prijeli I. Šušterja in v Hrastniku E. Grčo. Prvi hujšak je rudokop, naj praznuje dan 1. maja; drugi je pretil da bodo s silo isti dan ustavili delo."

"Slovenski Narod" se je tudi v več noticah pečal z važnostjo delavskega praznika.

V petek 25. aprila je poročal (št. 94, L. XXIII.), kako se včrta posvetuje, kaj je nepraviti za ta dan:

(Prvi maj). Danes dopoludne bilo je pri gospodu deželnem predsedniku baronu Winklerju posvetovanje, katerega so se udeležili divizijoner, podmaršal Fran Wattek pl. Hermansdorf, general Schihavsky pl. Bahmbrück, poveljnik žandarmerije, župan Graselli, okrajni glavor Mahkot, načelnik južnoezležnične postaje g. Habit in še več drugih gospodov. Posvetovanje trajalo je do 1/2 ure popoludne in se je brezvomno sušalo o pravah za 1. maja prostega.

V št. 26. aprila XXIII. l. 1890: (Prvi maj) vzbuja mej našim prebivalstvom mnogo skrbij, katere so pa po našem mnenju nepotrebne. Kakor mi tukajšnje delavce poznamo, se za trdnno nadajemo, da se bodo pošteno in mirno obnašali. Le s takim in zmernim postopanjem se da kaj dosegne, nemiri in izgredi pa imajo slabe nasledke. Zato opozarjam vse one može, ki imajo v delavskih krogih kaj ugleda in uplija, da skrbe za to, da ne bode niti najmanjšega izgreda. S tem bodo le koristili stvari, katero zastopajo.

Glede Trbovelj pa je poročal v pondeljek 28. aprila XXIII. l. 1890, "da sta odšla v pondeljek dva bataljona domačega pešpolka št. 17, v Ljubljano pa je došel preteklo noč oddelek ulancev. Kuhnovci so razdeljeni, nekaj jih je v

ADAM
MILKOVIČ.SMOLA KAPITA-
LISTA MEJAČAHumoristična
tragedija

(Nadaljevanje.)
"Ah ta gospod Petelin!"
"Ali kaj poje?" je vprašal malí Peter.

"Nak, glasu pa nima."
"Potem pa ni petelin!" se je ozloviljil malí.

Doma je rekla teta Jana Suzani in je imela zelo resen obraz: "Treba je tudi, da se pogovorimo o poroki. Dnevi teko, teko hvala bogu prav hitro in jesen je že kar pred vrat. Prositi bo moral kajpad za dopust—tri dni bi zadostovalo, seveda bo. No, če je v resnic tak kakor je tu na sliki, potem nisi slabo izbrala. Le zakaj se že nista poročila? Tako vendar ne gre!"

Suzana, ki je bila naprtila v strahu pred temo vso odgovornost na ramena Petra Mejača, je na te besede molčala, očvidno je bila v velikih skrbeh. Teta Jana torej hoče na vsak način videti Petra Mejača! Kako se bo le stvar iztekel! Kaj poreče Peter Mejač, če mu nagnige teta o poroki? Seveda se bo hrnil ker se gotovo še ni premislil. Ampak teta Jana bo kar zahtevala, da se poroči. Tu imate otroka, bo rekla z visokim glasom, tu ga imate pa ga redite sami, kajže niste poštenjak, ki bi vsaj pozneje popravil kar je bil zagrešil. Da, da, tako mu bo rekla, seveda mu bo rekla, ko je pa že nekaj dni sem naskrivaj po navjalna te besede, in Suzani sami je že oblubila, da mu bo tako rekla. Ampak kaj vse to, le kakšen bo Peter Mejačev obraz, ko se mu bo posvetilo, da igra vlogo očeta, očeta malega otroka za katerega se je bil prostovoljno zavezal plačevati — pa so ga hudojni ljudje iz nevhodnosti proglašili za očeta. In na drugi strani pa ta Anton Petelin, ta lažnivec, ki prikriva sedaj teti Jani isto, kar je prikrival prejnej... to je, da se je bil potem ko je bil prišel ob vse premoženje oženil z neko babico... s tisto Ano... vrag naj jo vzame, čeprav se je desti trudil z menoj ko sem rodila tega otroka... Seveda sedaj grozi Suzani, da jo bo izdal zaradi otroka, če ga razkrinka teti Jani — pa je sam največji kričec, največji podlež — Suzana mu prav privošči, da so ga onikrat delavci polili z gnojnicico. Prav mu je! Seveda sedaj ne kaže Suzani drukel. Glej!" je pokazala potem

gega kakor molčati o vsem in čakati, kaj prineseta čas in u-soda. Tako in drugače je premisilevala in ji je namah postalo težko. Kaj bi ne bilo bolje, da sploh ni odpotovala k temi Jani? Mogoče bi bila vendar še kje drugje našla človeka, ki bi ji pomagal. Tako pa je sedaj res hudo. Tetino zdravje se je letos toliko izboljšalo, da na dedičino nikar nič misli in če sedaj dozna, da je Peter Mejač nedolžen, o tem sploh ne bo treba več misliti. No da, če ne bo drugače, bo Suzana razkrinkala pravega krvca, ampak teto Jano bo gotovo zadelka kap. To so velike stvari, treba je premisiliti, da vsako stvar premisiliti petkrat — desetkrat... In Suzana premisluje vsak večer, venomer premisluje in ne ve ne kod ne kam. Najraje bi zbežala.

Ampak teta Jana je rekla včeraj: "Piši! Takoj mu piši, nah pride! Tudi gospod Petelin pride!" je rekla Suzana z nekim strahom.

V domu tete Jane so pričeli z mrzlično naglico urejevati vse potrebno za sprejem tako odličnih gostov. Vse mora biti na svojem mestu, trdi teta Jana. Zadnje dni je posvečala celo nekaj uric otroku. V rokah je držala obe slike in ga približno takole: "Kdo je to?

Da dobro! A kdo je to?"

Mali Peter se ne more spomniti, pozabljiv je in raztresa.

"Kikiriki," se razčeperi potem in se postavi na prate.

Tete Jane obraz postane lisast. Njene oči se izbuljijo, prsti dešnice se stisnejo v pest, a prebrisani Petrček je že pri vratih in na pragu še enkrat zapoje: Kikiriki!

Poreden je pa res! To je grozno, premisluje teta Jana in je vsa žalostna. Na stolu sedi in se nič ne gane. Peterček gre počasi do nje in jo gladi. Njegove oči so proseče, upre jih prav v tetine in reče:

"Saj ne zna peti!"
(Dalej prihodnji.)

Seja klubu št. 5 bo prihodnji na Moxhamu

Conemaugh, Pa. — Ker imaš klub št. 5 JSZ večino članov na Moxhamu, in ker je več drugih na Moxhamu živečih rojakov sugestiral, da bi bilo pravilno in bolj priročno, če bi klub od časa do časa obdržaval svoje seje v dvoranji na Moxhamu, smo sklenili, da se vrni prihodnja klubova seja v petek 16. sept. ob 8. zvečer v Slovenskem domu na Moxhamu. Rojaki delavci, ki žive v bližini, bodo imeli lepo priliko udeležiti se seje in pristopiti v pravo delavsko stranko.

"Ali teta! Kaj bo..."

"Nič. Gospod Petelin je gentlemen, čemu tvoj strah?"

Treneten molk, ki je nastal je zmotila velika muha, ki se je ta hip zagnala v šipo in brenčala z visokim glasom po koteh.

"Tako ne gre več," je povzela teta Jana in njen pogled je postajal opasan. "Treba se je porazgovoriti! Naj le pride! Piši!"

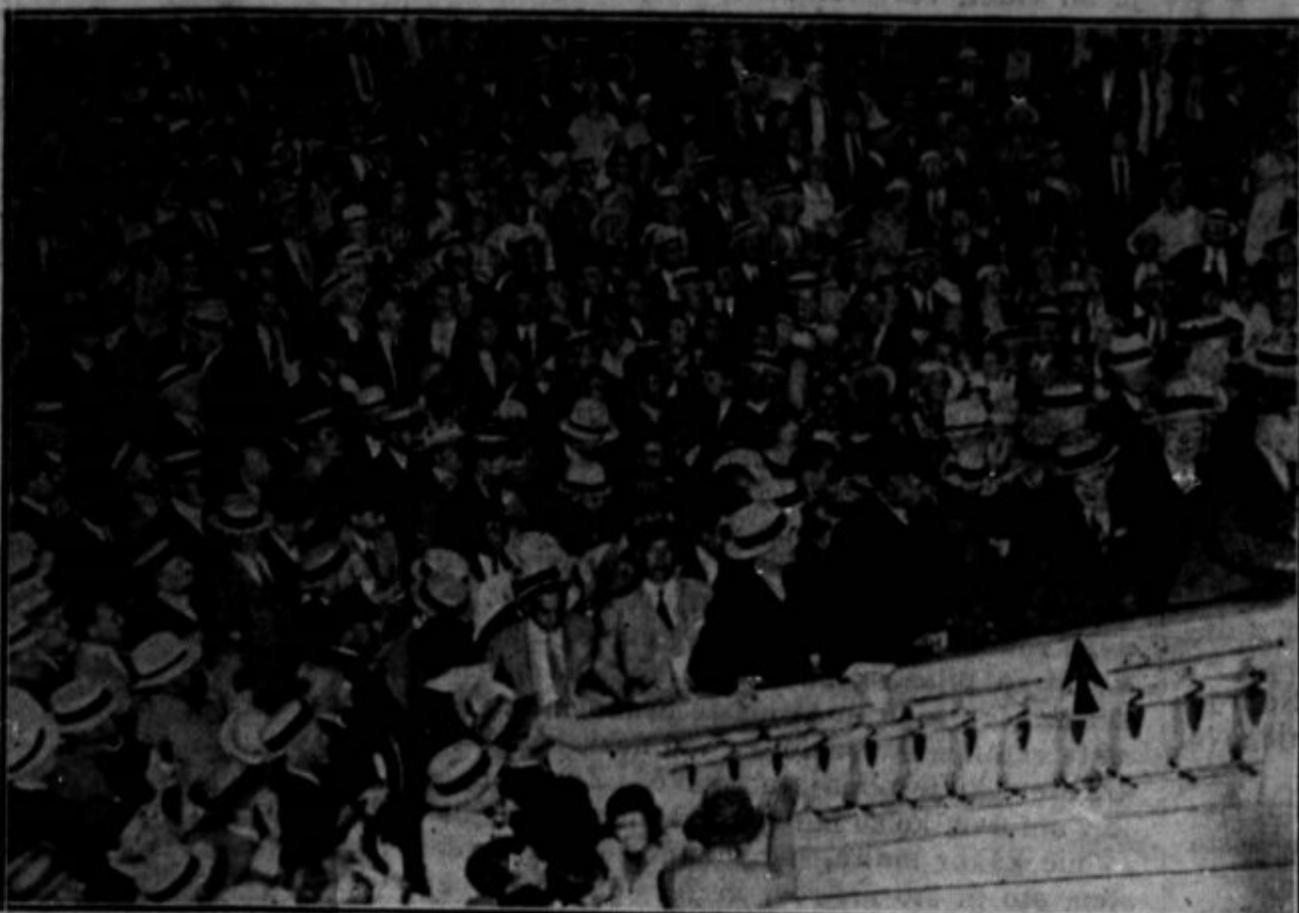
"Dobro!" se dvigne uporno Suzana, "pisala bom."

"Tako!" je rekla teta Jana. "Stvar je treba vendar urediti. Ne le, da je otroku treba očeta, tudi tebi je treba moža..." Kar tako vendar ne bo vse življenne lovila otrok. To je grdo, to je sramota..."

Minilo je širinajst dni. Peter Mejač je odpisal. Suzana s strahom odpisa pismo, pogleda in teta Jana buške v smeh: "Pride! Ha! Vidiš, saj sem vedela, da ti ne bo odredila sedaj ne kaže Suzani drukel. Glej!" je pokazala potem

Ura, ki jo vidite na tej sliki, je imela v obravnavi proti Tomu Mooneyju po bombnem napadu na preparedness parado v San Franciscu veliko vlogo. Tom Mooney je bil v času eksplozije na strehi poslopja blizu te ure na Market Streetu. Slika je kazala njega in uro. Razstrelba jo je ustavila in je tako točno beležila čas, ko se je dogodila. Ker je bil torej Mooney na strehi, stran od pro-

Newyorški župan ima časticev kakor nekoč Al Capone

Newyorški župan Jimmie Walker je bolj klavn kakor pa "politén". Njegovo izigranje nekui masi ugaja in Jimmie je vselel tega zelo popularen župan. Ko so njegovi plačani in neplačani oboževalci zvedeli, da prejema poleg plače, katera znači \$40,000 na leto, še razne nagrade, ki segajo v stotisočake, so mu prirejali ovacije, ali pa se drenjali okrog njega, kakor da gledajo bogzna kakšno čudo. Enako so "oboževali" Al Caponeja, dokler ga niso odvedli v ječo. Tudi Jimmie je kril zakono in si nabral denarja po krivem, toda on ne bo poslan v zapor, ker ima boljšo protekcijo. Mestni delavci v New Yorku so bili od demokratske mašine urgirani, naj prirejajo Walkerju ovacije vselej, kadar bi šel v Albany na preiskavo ali se vrnil z nje v New York. In delavci ubogajo, kot vam predstavlja ta slika. Prostor, kjer stoji med množico Walker, je zaznamovan s sulico.

SEZNAM SLOVENSKEH KULTURNIH DRUŠTEV

V prihodnjem letniku Ameriškega družinskega koledarja izide seznam slovenskih kulturnih društev v Združenih državah. Urednik koledarja se je v to svrhu obrnil že na mnoge aktivne delavce v naših prosvetnih organizacijah za podatke. Ako to ali ono pevsko in dramsko društvo, ali čitalnica, ali katerokoli drugo slovensko prosvetno društvo še ni dobilo povabilo, da naj pošlje podatke, mu zagotovljamo, da se je to dogodilo nemnenoma, kajti uredništvo želi podatke OD VSEH, in v seznamu bodo VSA slovenska pevska in dramsko društva, čitalnice, knjižnice, godbe in šole, katere pošljajo potrebine informacije.

Ce torej vaše društvo še ni poslalo podatkov, ste prošeni, da Vi, ki to čitate, ali kak drug član pošlje po vašem naročilu, podatke na sledeča vprašanja:

- 1.) Ime organizacije?
- 2.) Kdaj je bila ustanovljena?
- 3.) Kdo so bili njeni ustanovitelji, in kdo so njeni vodilni člani sedaj?
- 4.) Kdo so bili pevovodje vašega pevskega, ali režiserji vašega dramatskega zbora od početka do zdaj?
- 5.) Koliko je imel vaš pevski zbor koncertov in dramski zbor predstav?
- 6.) Koliko imava vaša knjižnica slovenskih, koliko angleških in koliko drugih knjig?
- 7.) Koliko listov prejema?
- 8.) Koliko ima zbor, ali knjižnica, imovine?

Razen teh navedete lahko vse druge podatke, ki se vam zde umestni. Pregled slovenskih kulturnih društev bo sestavljen na sledeči način.

PENNSYLVANIA.

STRABANE. Dramski klub "Soča". Ustanovljen spomladi 1926. Deluje v naselbini Strabane-Canonsburg. Ustanovitelj John Zigman. "Soča" je na polju dramatike vršila v tem okraju pionirske delo. Popularizirala je s svojimi predstavami to naselbino in jo razglasila daleč napak. Vprizarja zabavne igre in klasične drame. Med drugimi je imela na svojem odu drama "Porocno noč" (spisal Ivan Molek), "Kralj Betajnovi" (Ivan Cankar), "Sin" itd. Imed zabavnih iger, ki jih je vprizarila, omenjam: "Moč uniforme", "Čarljeva ženitev", "Kakršen gospod tak sluga?", "Loveski tat", "Dakev na same", "Navaden človek" in več drugih. Vprizarja po štirih igrah v sezoni v dvorani druž. "Postojnska Jama" št. 138 SNPJ. Predstave so bile večinoma dobre predvajane, ker je "Soča" vrgojila zbor igralcev in igralk, ki so kos svojim vlogam. Prvi režiser je bil John Zigman, potem John Kern, John Koklič, Ivanka Glažer in nato spet John Zigman. Sfinksi so bili Mary Tomšič in Anna Strelc. Dramski klub "Soča" je še vedno aktivnen. Ima običaj, da po vsaki predstavi priredi svojemu ansamblu malo domačo zabavo. Na povabilo "Soča" je pomladji 1932 vprizoril Delavški oder kluba št. 27 JSZ v Strabani slovito Gorkijevo dramo "Na danu".

STRABANE. Moščen pevski zbor "Ilirija". Ustanovljen leta 1917. Ustanovitelj je bil pokojni Jože Ambrožič. Pevovodja je Rudolf Peteršek. Kratko dobo je zbor vodil neki Čeh iz Pittsburgha. "Ilirija" je dobro znani in uglezen pevski zbor v zapadni Pensilsvaniji. Nastopa na mnogih večjih prireditvah raznih organizacij in imel je nekaj svojih pravuspešnih koncertov. Pej je tudi na radio postaji WMBO v Washingtonu, Pa. Vzdržuje se s prispevki članov in s svojimi prireditvami.

STRABANE. Knjižnica kluba št. 118 JSZ. Ustanovljena 1924. Posude nad 500 slovenških in angleških

(OPOMBA. — Ne preznite v opisovanju svojega kulturnega društva navesti imena pevovodij, režiserjev in drugih, ki imajo za njega razvoj izredne zasluge!)

Thomasovi shodi

Chicago, Ill. Dne 3. sept. ob 6. zvečer na radio postaji WCFL.

Waukegan, Ill. Dne 3. sept. ob 8. zvečer v High School auditoriju.

Detroit, Mich. Dne 5. sept. ob 4. popol. na socialističnem pikniku.

Indianapolis, Ind. Dne 6. sept. ob 8. zvečer v Cadle Tabernacle.

Akron, O. Dne 8. sept. ob 8. zvečer v Armory.

Cleveland, O. Dne 9. sept. ob 8. zvečer v public auditoriju.

V tem seznamu navajamo Thomasove shode le v tistih krajih, kjer so naseljeni tudi naši rojaki.

Aktivnosti v Johnstownu

Johnstown, Pa. — V Johnstown bomo skušali dobiti za govornika enkrat pred volitvami Norman Thomasa. Tudi Joško Oven nastopi v naši naselbini.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382.

Pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI PGPDPORNI JEDNOTI

Naročite si dnevnik

"PROSVETA"

Stanje za celo leto \$6.00, po leta \$3.00.

Ustanavljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba na novo društvo. Naslov za list je na tajništvo je:

2657 S. LAWNDALE AVE., CHICAGO, Ill.

SLOVENCEM PRIPOROČAMO KAVARNO

MERKUR

3551 W. 26th St., CHICAGO, Ill.

(V bližini urada SNPJ in Proletarja.)

FINA KUHinja IN POSTREŽBA.

KARL GLASER, lastnik.

NIČ VEČ NE ODLAŠAJTE!

Sodruži, ojačite J. S. Z.! Če hočemo voditi uspešno kampanjo za socialistično stranko, potrebujemo klube v vseh naselbinah, kjer žive jugoslovenski delavci. — Čas za agitacijo je ugoden. Socializem je danes dnevno v svetovno vprašanje. O njem se povsod razpravlja. Razširite "Proletarca", ki je najboljše agitatorično sredstvo za pridobivanje novih bojevnikov socializma.

Kampanjski fond J. S. Z.

VIII. izkaz.

V kampanjski fond JSZ so v svrbo agitacije za naše kandidate in jačanje socialistične stranke, prispevalo slednje organizacije in posamezniki:

St. Michael, Pa. Dr. št. 190 SNPJ. \$2; Louis Vozel 30c; po 25c: Louis Trinkaus, Andy Skrbec, Frank Bizjak, L. Klenovsek, Tony Zaletel in Martin Kek; po 10c F. Berecky in Frank Kaučič, skupaj \$4.00 (poslat Frank Kaučič).

Nanticoke, Pa. Dr. št. 216 SSPZ. \$2.00.

Krayn, Pa. Dr. št. 70 SSPZ. \$2. Hermelin, Pa. Dr. št. 80 SSPZ. \$3.00.

Nanticoke, Pa. Dr. št. 447 SNPJ. \$2; po \$1: Henrik Pečarič in Frank Kovach; Joseph Bergant 50c; po 25c: Louis Hribar, John Kovačič, John Vitez, Frank Progar, Frank Kitz in John Ustar; Frank Junc 20c, skupaj \$6.20 (poslat Mike Ferlin).

Port Washington, Wis. Dr. št. 18 JPZS. \$5.00.

Willard, Wis. Po \$1: Steve Vidmayer in Frank Hren; Rose Hren 25c, skupaj \$2.25 (poslat S. Vidmayer).

Little Falls, N. Y. Dr. št. 282 SNPJ. \$2; po \$1: John Purnat, Frank Petras, Frank Gregorius in Jos. Cvetecar; po 25c: Thomas Kerzich in Jacob Sivec, skupaj \$6.50 (poslat J. Cvetecar).

Claridge, Pa. Dr. št. 2 SSPZ \$1. Frontenac, Kana. Dr. št. 27 SNPJ. \$2.00.

Rock Springs, Wyo. Frank Grum \$3; Val. Jugovich 25c, skupaj \$3.25 (poslat Val. Jugovich).

P. ZOLA:

RIM

Poslovni Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

"Izkratka, ljubi moj sin, vse gre izvrstno, čim sta gotovi, da urete Njega svetost."

"Da, to je res monsinjor moje upanje pričakuje vse od razsvetljenosti in bistrosti Leva XIII. Le on me more soditi, ker more le on spoznati v moji knjigi svoje misli, ki menim, da sem jih zelo zvesto podal... Oh, če hoče, reši stari svet v Jezusovem imenu z demokracijo in znanostjo."

Zopet ga je zaneslo navdušenje, in Nani je zopet pritrdil, v tem ko so postajale njegove oči in tanke ustnice vse prijaznejše.

"Čisto prav, čisto prav, ljubi moj sin. Gorovili boste s Svetim očetom — potem boste videli."

Ker sta nato oba dvignila glave in opazovala pročelje Vatikana, je napel ljubezniost tako močno, da ga je poučil. Ne, okno, kjer je vsak večer videti luč, ni okno spalnice. To je na stopnišču, kjer gori vso noč plin. Papežev je to dvoje oken dalje. Potem sta oba obmolknila in sta gledala pročelja. Oba sta se zelo zresnila.

"No, na svidenje, moj sin. Poročali mi boste o pogovoru, kajne?"

Ko je bil Pierre sam, je takoj vstopil skozi bronasta vrata; močno je utripalo njegovo srce, kakor da je vstopil v svet in strašen prostor, kjer se snuje bodoča sreča. Svicaški gardist je počasi korakal na straži semintja; ogrnjen je bil s sivomodrim plaščem, izpod katerega so bile videti le hlače s črni, rumenimi in rdečimi progami in bilo je tako, kakor da je bil plašč občen čez našemljenje, da ga skrije, ker je postal vsed svoje redkosti sitno. Takoj nato se je odprlo na desno veliko pokrito stopnišče, ki drži na dvorišču sv. Damazija. Ali da se pride v Sikstinsko kapelo, je treba prehoditi še dolgo galerijo med dvojno vrsto stebrov in se povzpeti po Scala Regia. Pierre je začel v tem velikanskem svetu, kjer dobivajo vse mere nekako pretirano, dušično veličanstvo, sopstveno je stopal po širokih stopnicah.

Ko je vstopil v Sikstinsko kapelo, je bil izprva presenečen. Zdela se mu je majhna, podobna nekakšni četverokotni, zelo visoki dvorani. Lepa marmorna stena jo deli tako, da ostajata dve tretjini prostora za povabljence pri velikih ceremonijah; na koru sede kardinali na enostavnih hrastovih klopeh, prelati pa sede za njimi. Papežev prestol je na nizki estradi desno od zmerno okrašenega oltarja. Na levi se odpira v zidu tesna, pevčem namenjena loggia z marmornim balkonom. Ali treba je dvigniti glavo, pogledi morajo šele splavati do ogromne sodni, dan prikazuje freske, ki pokriva vso zadnjo steno, in slikarjam oboka, ki se razteza do preveskov med dvanaestimi svetlimi okni — po šest na vsaki strani — da se naenkrat vse navidezno razsiri in dvigne v večnost.

Na srečo so bili trije ali štirje turisti na vroči, ki niso delali mnogo hrupa. Pierre je takoj opazil Narcissa Haberta ne eni kardinalski klopi nad stopnico, na kateri sede navadno nosilci vleč. Mladi mož je sedel

nepremično; glavo je imel sklonjeno nazaj in je bil videti ves vzhoden. Ni pa opazoval Michelangelovega dela. Njegovo oči se niso odmaknile od ene prednjih fresk, in ko je spoznal duhovnika, je le zamrmral z zastrutimi očmi:

"Oj, dragi priatelj, glejte tega Botticellija!"

Potem se je popolnoma pogrenil v svoje občudovanje.

Pierra je bila pravkar pograbila nadčloveška genialnost Michelangelo; bilo mu je, kakor da ga je nekaj siho udarilo naravnost v možgane in srce. Vse drugo je izginilo. Tu gori kakor na brezmejnem nebu ni bilo nič drugega kakor ta čudoviti umotvor. Najprej ga je osupnilo, da je hotel biti slikar edini stvarnik vsega dela; ne klesarja, ne bronarja, ne pozlatarja ni trpel, sploh nobenega rokodelca ne. Slikarjev čopič je zadostoval za pilastre, za stebre, za marmorne karnize, za kipe in bronaste ornamehte, za zlate cvetnice in rozetne, za vso nezaslišano okrasitev, ki je obdajala freske. Zamisil se je v oni dan, ko so mu bili izročili golo stavbo — nič kakor malto, nič razun gladkih belih sten, sto in sto metrov, ki jih je bilo treba pokriti. In v duhu ga je videl pred tem ogromnim listom, ko je odklanjala vsako pomoč, zapolil radovedneže in se zaprl sam, ljubosumen, poln koprnenje, s svojim velikanskim delom. Štiri leta in pol je preživel v tej kruti samoti, poračajoč velikana. Oj to ogromno delo, ustvarjeno, da izpolni celo življenje, to delo, katero je moral začeti mirno zaupajoč moči volje in svoji sili — to je bil cel svet, ki ga je ob trajnem nagonu svoje močne sile, v popolnem razviju vsega mogočnosti potegnil iz svojih možganov in postavil sem.

Zona je obhajala Pierra, ko je potem natancanje ogledoval to s preroškim očesom počevano človeštvo. Prekipevalo je od brezmerne sinteze, ciklopskega simbolizma, in vsaka lepota se je bleščala kakor priroden cvet: Kraljevaka milina in kraljevske plemenitosti, vzvišen mir in vzvišena sila. In vse je izražalo popolno znanje; najdržnejša skrajšanja so bila izvedena s popolnim prepričanjem, da se posrečijo in neprehonomo je tehnika premagovala težave obokanih plošč. Z neverjetno naivnostjo so bila rabljena sredstva, material je bil omejen skoraj na nič, le nekatere barve so bile bogato porabljeni, brez vsakega stremiljenja po umetnih pripomočkih. In to je zadostovalo; viharno se je pretakala kri, mizice so se napenjale pod kožo, podobe so ozivele in stopale s takim energičnim zamahom iz okvirjev, da je bilo, kakor da je zaplapal preko vsega ogenj, ki daje temu ljudstvu nadčloveško, nesmrtno življenje. Da, to je bilo življenje, žareče, zmogovito življenje — silno, bujno življenje, življenjski čudež, ki ga je uresničila ena sama roka, ki je imela najvišji dar, enostavnost moči.

(Dalje prihodnji.)

Neiskrene simpatije

Med Slovenci v Ameriki je nekaj rojakov, ki "simpatizirajo" s komunisti, toda ne iz ljubezni do slednjih, nego iz sovraštva do socialistov. Definira se jih najlagljije, najpravilnejše in najresničnejše sledče:

Simpatizirajo s komunisti, sovražijo socialistov in volijo pa enkrat demokrate, drugič republikance.

DVOJNA STRAN BOJA V UNIJI PROTI ZNIŽEVANJU MEZDE PREMOGARJEV V ILLINOISU

Predsednik Lewis je napravil v UMW dosti napak, ni pa pravno in v korist organizacije, če bi samo njega dolžili odgovornega za poleme, kajti tudi članstvo je krivo.

Boj premogarjev v Illinoisu proti znižanju mezde opazujem iz daljave. Privočim jim še večje plače nego so jih dobivali prej, toda moja voščila in želje drugih ne povlačijo za služka. Kompanije v Illinoisu so se zavzele, da bodo plače znižane in unija lahko ostane. Če pa se bo upiral, so pravljene zrušiti tudi unijo. Kompanijam v prilog je depresija. Dalje je na njih strani argument, da so premogarji na vzhodu, jugu in osrednjem zpadu plačani povsod nižje kakor v Illinoisu. Organizirati premogarje tudi drugod bi bilo najbolj v korist celote. Ampak to ni lahko. Veliko lažje je unijo zrušiti kot zgraditi.

Leta 1927 so operatorji predlagali uniji, da naj pristane v znižanje plače s \$7.50 na \$6 na dan. Predsednik Lewis je dejaval na paroli, "nobenega znižanja" in članstvo je bilo njegevega mnenja. Plače so bile znižane vseeno, premogarje je stala dolgotrajna stavka prihranke in mnogo trpljenja in danes so v vseh teh krajinah brez unije. Zdaj pa čujem, ko se premogarji pomenjujejo, da bi bilo prav, če bi takrat vzel znižanje, češ, da bi bili ohranili unijo in plače bi bile vseeno večje kakor pa so jih bili deležni po izprtju. Ampak če bi takrat kdo izmed odborov takожen takoj, bi ga križali, in komunisti bi govorili vsevprek o izdajstvih. Sicer so trdili to vseeno in imajo veliko zaslugo za propast UMW, ne da bi pri tem kaj koristili svoji NMU.

Premogarji v Illinoisu se go-

prek prejeli v Illinoisu in odklonili sprejeti znižanje mezd, kar so odobili na skupnem sestanku predstavnikov kompanij in uniji voditelji. Na prvem referendumu so novi dogovor premogarji, navrili z veliko izjavil, da ga je večina rudarjev sprejela. Njihov odpor je dokazal, da so v reznicih glasovali spet proti, kakor prvič. V enih revicah so kompanije obratno, posebno v Taylorville, kjer je bil uniji lokal v večini za sprejem nižje letovice. Iz Springfielda in raznih krajev Illinoisa se je potem tisoče premogarjev napotilo v Taylorville, da pridobave tamkajšnje člane za stavko, oziroma za odklonitev nižje mezde. Uspešni so. Proti karavani stavkujočih premogarjev so zaten nastopili kompanijski rudarji in šerif s deputiji, ki so pod kompanijskim vodstvom navalili na neoboroženo pikete s puškami, kreplci ter solznicami. Mnogo premogarjev je bilo ranjenih, pa tudi davek v življenjih, so že pladali v tem boju. Prestrellili ali pa razvrsali se jim gumičeve obroče na avtih, in jim s tem napravili mnogo materijalne škode. Na sliki na vrhu v sredini je predsednik unije rudarjev v Taylorville, na desni pa je ilinoiske državne policije. Spodnja slika prikazuje skupino premogarjev na shodu. Tragično v stvari je, da je v tem boju unija razklana na dvoje — vodstvo na eni, in večina članstva na drugi strani. Premogarji imajo varok, da se bore proti znižanju, ker jim je v teh razmerah, ko delajo le po nekaj dni v mesecu, bilo težko živeti celo s prejšnjo plačo.

PIŠITE UPRAVNIŠTVU!

Ako je v vašem imenu in naslovu, ki je prilepljen na listu, pomota, ali če se kakšna številka izgubi, ali če ste dobili slučajno kak tiskovno pokvarjen izvod, nam sporočite v pismu ali dopisnici, da pomoto popravimo, oziroma, da vam pošljemo drugo številko lista. Naša želja je naročnikom ustreznati. Od njih pa pričakujemo, da nam vse morebitne pomankljivosti glede lista

John Langerholc.

Železniške nesreče se spet množe

Dasi so železnicu izgubile mnoge promete, nesreče na progah naredila. Varok brkone bo, da tirov ne popravljajo nadzori, in da se odobrilo prveč delavcov. Na sliki je osobni vlasnik Nickel Plate železnice, ki je nedavno skočil v East Cleveland in tira in se prekucnil. En možki je bil ubit v dva ranjena.

Prihodnji shod na prostem bo v soboto 3. sept.

Chicago, Ill. — Razen v četrtek, kot običajno se bo ta teden vršil ulični shod na vogalu Millard in 26. ceste tudi v soboto 3. sept. ob 8. zvečer. Vzrok dveh shodov je, ker bodo tega dne v Chicagu člani ekspresivne socialistične stranke, pa bosta dva izmed njih govorila na tem shodu. Sodružice in sodelniki, pridite v soboto v čim večjem številu. — P. O.

Amicus Most in Martin Judnič sta govorila v klubu št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Klub št. 1 priredil enkrat v začetku oktobra s sodelovanjem češkega kluba shod, na katerem bo govoril James H. Maurer, socialistični kandidat za predsednika.

V nedeljo 25. septembra se bo vršil v Keglovem vrtu piknik v narodnikov in čitatevjev Prole-

tarca. Prebitek gre v tiskovni fond lista in za strankino kampanjo.

Razen teh je bilo na razpravi na prošli seji 26. avgusta več drugih važnih stvari. Daljši govor je imel strankin organizator s. Amicus Most. Naglašal je, da se bodo morali člani in članice v Chicagu in Illinoisu žuriti z nabiranjem podpisov na peticije, če hočemo, da bosta Thomas in Maurer na glasovnici. Most je zelo preprvečen in simpatičen govornik ter agitator.

Po končanem dnevnem redu je govoril o svojih vtičih z obiska v sovjetski Rusiji Martin Judnič. Slika razmer, ki jo je dobil on v Rusiji, je zelo neugodna in eden sodrugov mu je rekel, da je pristranska, ker prikazuje samo temno stran in ne upošteva okolščin, v katerih je sovjetska Unija nastala in se razvija. Judnič je odvrljil, da govor resnično razmerah kakor jih je on videk. Njegov tolmačenje položaja mnogim ni ugajal. Ker radi ponovno žaliti za vprašanja.

While such men as these are still in existence, the majority do not recognize their true value to mankind. When they are no longer in our midst they are glorified with praise. Volumes of literary matter is published and even monuments are erected in their behalf. Ex-president Coolidge said of the late Victor Berger, "He was a great statesman and perhaps not so radical after all." Coolidge failed to make any such comments while Berger was still living and in office. What price hypocrisy!

Lincoln was a hater of capitalism. When a group of financiers from New York approached him and demanded a battleship in the New York Harbor to protect the millions of dollars they had stored in vaults, he told them, "Gentlemen, if I had as much money as you say you have, I'd build a battleship at my own expense to protect it."

A man with such views of the duties of government could not be elected president in this modern age of capitalism. What is to be considered as extraordinary is, that some people profess that president Hoover is truly our second Lincoln. They claim that both Lincoln and Hoover held office during a critical period and that Hoover fulfilled his duties in the same manner as Lincoln did. This type of talk makes an ideal form of propaganda for the re-election of Mr. Hoover. The people, particularly the working class, should know that this is false and the praise and ballyhoo in capitalist publications is merely to propagate for the re-election of the "Great Engineer"!

Lincoln stands above Hoover, in fact above all the presidents we've had in our Republic. He was a champion of rights of the oppressed and destitute class which were not classified as human beings during his time,

but slaves. Lincoln had objective principles and love for humanity and he fought for equality of man by freeing these slaves.

The same problems face us today. We have wage slaves that need to be freed. Our hope lies in the Socialist party of which Norman Thomas is candidate for president. If elected, no doubt his first duty will be to issue a second Emancipation Proclamation and this time free all the slaves from the deadly clutches of Capitalism. As it is, we are living on an era of Capitalist Slavery.

There is a way out, and that is by becoming organized socially, industrially and politically. If financiers and big business men organize to attain their aims, so should the workers and they should organize under the banners of the Socialist party. Anton Turk, Elizabeth, N. J.

Motor City News

A Socialist Rally and Picnic will be held Monday, September 5, at Luukewicz Park, one mile to the left on John Daley Rd. from Michigan Ave. This affair is being held under the auspices of Wayne County Socialist party and "Detroitki Listi".

There will also be several other speakers. Good music, dancing, games for old and young and other entertainment are being arranged. The admission is only 15c. All comrades and sympathizers are urged to attend.

Several new Socialist local have been formed in the state of Michigan recently. Branches have been formed in Royal Oak, Lapeer, Gladstone and Escanaba. Plans are being made to organize new locals in Saginaw and Bay City. — Matthew M. Klarich, Detroit, Mich.

Priredbe klubov J. S. Z. in drugih soc. organizacij

SEPTEMBER.

SYGAN, PA. — Kampanjski shod pod okriljem kluba in konference v soboto 3. sept. Govornik Joško Ovan.

STRABANE, PA. — Shod v nedeljo 4. sept. Govornik Joško Ovan.

LIBRARY, PA. — Kampanjski shod v pondeljek 5. septembra. Govornik Joško Ovan.

MOON RUN, PA. — Shod pod pokroviteljstvom kluba it. 175 v tork. 6. sept. Govornik Joško Ovan.

BURGETTSTOWN, Pa. — Shod klubu it. 19 v sred. 7. sept. v Slovensk. nar. domu. Govornik Joško Ovan.

FOREST CITY, PA. — Shod klubu it. 10 v nedeljo 11. sept. Govornik Joško Ovan.

BRIDGEPORT, O. — Shod klubu it. 13 in soc. stranke na Labor Day 5. septembra v družstveni dvorcu Boydville.

GIRARD, O. — Pod pokroviteljstvom klubu it. 222 JSZ se vrli v nedeljo 25. sept. piknik čitatevjev proletarjev.

CHICAGO, ILL. — Izlet naročnikov in drugih čitatevjev Proletarja v nedeljo 25. septembra na Keglov v Willow Springs.

OCTOBER.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 22. oktobra dramska predstava kluba it. 1 v dvorani CPS. Vprizorjena je Cankarjeva socialna drama "Hlapci".

Jugoslovanska socialistična zveza**PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI**

Naslov: Jugoslav Federation, S. P.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Ekskutiva Socialistične Stranke:

Morris Hillquit, New York, predsednik; Daniel W. Hoan, Wisconsin; Norman Thomas, New York; Darlington Hoopes, Pennsylvania; Powers Hagedorn, Indiana; Albert Sprague Coolidge, Massachusetts; Leo Krzycki, Wisconsin; James D. Graham, Montana; John C. Packard, California; Jasper Melville, Connecticut; Lillian Wilson, Pennsylvania.

Ekskutivni tajnik Clarence O. Senior.

Glavni urad: 549 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Tajništvo J. S. Z.:

Tajnik: Charles Pogorelec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Ekskutiva J. S. Z.:

Frank Alešek, Peter Kokotovich, Geo Masiach, Filip Gedina, Fred A. Vider, Josko Ovn, Frank Začek.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Sava Bojanović, Donald J. Lotrich, Blaž Novak.

Prosvetni Odsek J. S. Z.:

Anton Garden, Ivan Mošek, John Rak, Chas. Pogorelec, tajnik.

Nadzorni Člub Slov. Sekcije J. S. Z.:

Frank Margolis, Angelina Začek, Frank Udevič.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA: John Olip, predsednik; Josko Ovn, podpredsednik; Frank Alešek, tajnik; Filip Gedina, blagajnik; Fred A. Vider, Andrew Miško, Anton Garden, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Začek. Upravnik: Chas. Pogorelec.

IMENIK KLUBOV:**ILLINOIS**

ŠT. 1, CHICAGO.—Tajnik-blagajnik Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. Organizator Chas. Pogorelec. Zapisnikar Joško Ovn. Zboruje vsaki četrtek v mesecu ob 8. petek v dvorani SNPJ.

ŠT. 3, OGLESBY.—Tajnik-blagajnik John Pohar, Box 68. Organizator John Hotko. Zapisnikarica Christina Nadvešnik. Seja vsaki 3. petek v mes. ob 7. zvečer na domu tajnika.

ŠT. 4, LA SALLE.—Tajnik-blagajnik Peter Banich R. 1. Organizator Joe Cortalich. Zapisnikarica Jenni Martinjak. Seja 3. sredo v mes. v Slov. nar. domu.

ŠT. 20, CHICAGO.—Tajnik-blagajnik George Masiach, 837 Fulerton Ave., organizator Sava Bojanović. Zapisnikar Geo Masiach. Zboruje vsako soboto v mes. zvečer v svoji prostorji, 2250 Clybourn Ave.

ŠT. 45, WAUKEGAN.—Tajnik-blagajnica Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave. Zapisnikar Rudolph Skala. Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Slov. nar. domu.

ŠT. 47, SPRINGFIELD.—Tajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St. Organizator Anton Per; zapis. Julia Krmelj. Seja vsako 3. nedeljo v m. ob 8. pop. v Slov. nar. domu.

ŠT. 50, VIRDEN.—Tajnik-blagajnik Frank Ilievich, Box 681.

ŠT. 224, FULLMAN.—Tajnik P. Vorhevački, 10138 Wentworth Ave., Chicago, Ill.

INDIANA

ŠT. 41, CLINTON.—Tajnik Ignac Spalnič, Box 340. Organizator Partol Oblak, zapisnikar John Štok. Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

KANSAS

ŠT. 21, ARMA.—Tajnik-blagajnik Anton Šular, Box 27. Zapisnikar John Šular, organizator John Kunštaj. Redne seje se vrše vsako druga nedelja ob 2. pop. v Moose Hall, Arma.

MICHIGAN

ŠT. 114, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Peter Kisevec, 8995 Sherwood Ave. Organizator Peter Benedict. Zapisnikar Franjo Kuhovski. Seja vsako 4. nedeljo dopoldne na 116 W. 6 Mile Rd.

ŠT. 115, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Math Urbas, 13975 Tuller Ave. Organiz. Anton Anžiček in Joe Kosič. Zapisnikar Anton Steffler. Zboruje vsako prvo nedeljo dopoldne v Slov. del. domu, 437 Artillery Ave.

OHIO

ŠT. 2, GLENCOE.—Tajnika Albinu Kravčinu, Box 66. Seja vsako tretjo nedeljo dopoldne pri tajniku.

ŠT. 6, WEST PARK.—Math Bižjak, tajnik-blagajnik, 13191 Crossburn Ave. Organizator Joseph Senkar. Zapisnikar Paul Slabe. Zboruje vsako prvo soboto v mesecu pri s. Bižaku.

ŠT. 9, POWER POINT.—Tajnik Jacob Bergant, R. D. 2, Box 19, Lisbon, O. Organizator Steve Chuck in Matt Tušek. Zapisnikarica Agnes Chuck. Seja 3. ned. v mes. pri Matt. Tušku.

ŠT. 11, BRIDGEPORT.—Tajnik Joe Sney, R. F. D. 1, Box 7, Zapisnikar Tony Kravanja. Organizatorji

Jože Melje. Seje 2. ned. v mes. ob 2. pop. pri s. F. Micheliču

ŠT. 30, CENTRAL CITY.—Tajnik-blagajnik Martin Zalar, Box 137, Rockingham. Organizator Alex Zabrič. Zapisnikar Andy Bratina. Seja prvo nedeljo v mesecu pri M. Zalarju na Rockinghamu.

ŠT. 31, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Augustin, Box 303. Zapisnikarica Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnik. Seja prvo nedeljo v mes. ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 32, WEST NEWTON.—Tajnik Jos. Jovan, RFD. 2, Box 137.

ŠT. 33, NANTICOKE, PA.—Tajnik-blagajnik John Vitez, 223 Center St. Zapisnikar Fr. Pipan. Organizator Henrik Pečarič. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu pri s. Fr. Kovachu na Hanover.

ŠT. 34, HERMINIE.—Tajnik Anton Zornik, Box 202.

ŠT. 118, CANONSBURG.—Tajnik-blagajnik Frank Samsa, Box 684. Organizatorji John Terčelj in M. Tekevec. Zapisnikar John Koklich. Seja vsako zadnjo ned. v mes. ob 2. pop. v dvorani druž. SNPJ.

ŠT. 175, MOON RUN.—Tajnik Jack Tomec, R. D. 10, Box 191, Crafton, Pa. Zapisnikar Jacob Skerl. Organizator Jacob Ambrožič. Seja 3. ned. v mes. ob 3. pop. v dvorani S. p. družstva.

ŠT. 184, LAWRENCE.—Tajnik Louis Britz, Box 34.

WISCONSIN

ŠT. 23, EUCLID.—Tajnik John Rome, 19602 Chickasaw Ave., Cleveland, O. Organizator John Pozun, zapisnikar Joseph Ivandič. Seja vsaki tretji petek v mesecu.

ŠT. 24, SALEM.—Tajnik-blagajnik John Križaj, RFD. No. 5. Organizatorja John Božič in Jacob Mihevc. Zapisnikarica Frances Mihevc. Seja 2. sredo v mesecu ob 7:30 zvečer.

ŠT. 25, POWHATAN POINT.—Tajnik-blagajnik John Merzel, Box 344. Organizatorja Frank Šabec in John Krall. Zapisnikar John Kasarje. Seja 1. ned. v mes. ob 10. dop.

ŠT. 27, CLEVELAND.—Tajnik-blagajnik Ivan Babnik, 1053 E. 57th St. Organizator Louis Zorko. Zapisnikar Joseph Jauch. Edw. Branislav, knjižničar. Seja vsaki prvi petek ob 7:30 zvečer v Slov. nar. domu.

ŠT. 28, NEWBURGH.—Tajnik-blagajnik Frank Hribar, 10805 Avon Ave. Organizatorja Jos. Lever in Anton Zeleznik. Zapisnikar Peter Šegulin. Seja 1. ned. v mes. v Slov. del. dvorani na Prince Ave., ob 1:30 pop.

ŠT. 49, COLLINWOOD.—Tajnik-blagajnik Louis Zgonik, 16201 Holmes Ave. Zapis. James Koželj. Organizator Frank Barbč. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri tajniku.

ŠT. 189, BLAINE, O.—Tajnik-blagajnica Paula Glogovček, Box 188.

ŠT. 222, GIRARD.—Tajnik John Kosin, 1006 State Street, blagajnik Andrew Krvina, organizator Anton Dobrovček, zapis. John Taneck. Pub. osek: Frank Wirant (Sygan); Frank Samsa, Canonsburg.

ŠT. 232, BARBERTON.—Tajnik-blagajnik John Jankovich, 464-4th St. N. W. zapisnikar Maks Kotnik. Organizatorji: Leo Bregar, John Slavonec in Frank Anderluh. Seja vsako 2. ned. v mesecu ob 10. dop. v dvorani dr. "Domovina" na 14. St.

PENNSYLVANIA

ŠT. 5, FRANKLIN-CONEAU.—Tajnik-blagajnik Frank Podbaba, box 61, Park Hill. Zapisnikarica Mary Zabrič. Organizatorji Anton Ukmár, Andrew Vidrich, Anton Gabrenja, Rose Glavach in Mary Zabrič. Seja vsako 3. nedeljo v mes. ob 2. pop. v Slov. izob. domu na Franklinu.

ŠT. 10, FOREST CITY.—Tajnika Jennie Zaitz, Box 924. Organizator Anton Drasler ml. Zapisnikar Anton Zaitz. Seja vsako 2. nedeljo v mes. ob 2. pop. na domu tajnice.

ŠT. 13, SYGAN.—Tajnik Frank Uršič, Box 564, Morgan, Pa. Blagajnik Lawrence Kavčič. Zapisnikar Frank Pustovrh. Organizatorji: za Sygan John Wirant, za Cuddy, John Jenko. Zboruje tretjo nedeljo v mesecu v dvorani dr. št. 6, SNPJ., ob 10. dop.

ŠT. 19, BURGETTSTOWN.—Tajnik Anton Jeram, Box 12.

ŠT. 29, VERONA.—Tajnik-blagajnik Tony Kresevich, 413 Penn St. Organizator Rok Lesar. Zapisnikar

Norman Thomas has just written another book which you must read

AS I SEE IT
OFFICIAL ORGAN, S. P.

7 East 15th Street,
NEW YORK CITY, N. Y.

One year \$2, half year \$1,
three months 75¢.

CHICAGO, ILL., 1. SEPTEMBRA, (SEPTEMBER 1, 1932).

LETO — VOL. XXVII.

DELEGACIJA DEVETEGA REDNEGA ZBORA JSZ V S. S. TURN DVORANI

Na tej sliki je del delegacije IX. zborna JSZ pri zasedanju. Bila je priobčena v dnevniku Milwaukee Leader, v katerem je bilo tudi več drugih slik z zborna, posredila o njemu pa so objavili vsi milwaukeeški dnevniški, največ seveda socialistični Milwaukee Leader. Delegacijo so pozdravili; tekem zborovanja in na priredbah številni socialistični uradniki. Sploh je vsak delegat čutil, da zbraruje v mestu, ki ima socialistično upravo. Udeleženci zborna so bili sprejeti res izkreno in sodružno hodiši od strani milwaukeeškega in westališkega kluba, od naselbine v celoti in od milwaukeeške mesteve uprave. To je bil drugi zbor JSZ v Milwaukeeju. Prvi se je vrnilo 25., 26., 27. in 28. decembra 1912. Štel je 48 članov

tih zadnjih in razpravi, katere se udeležijo Hrast, Vičič, Zaitz in drugi, je bila tekota na protipredlog Vičiča sprejeta kot predložena.

Poštnik in dnevni red nato sprejet v celoti kot predložen.

Sledi konstituiranje zborna.

Za predsednika izvoljen Philip Godina, za podpredsednika izvoljen Andrew Grum in Albert Hrast.

Za konvenčnega tajnika izvoljen Chas. Pogorelec.

Za zapinjalca Blaž Novak in Anna P. Krasna. V odbor za rezolucije L. Molek, J. Owen, Anton Gorden, Fr. Novak in Fr. Zaitz.

Cas zborovanja se dolazi od osme do dvanajst ure določne in od ene do pete ure popoldne.

Predre se na 10. točko sporeda o aktivnostih in člankih JSZ od prošlega do tega zborna. Tajnik JSZ Charles Pogorelec poroča kakor sledi:

Poročilo tajnika J. S. Z.

Cenjeni zbor:

Po zaključku VIII. rednega zborna v Detroitu smo se razali v prijetni zavesti, da smo opravili veliko delo, razali so z večjo odločnostjo, da nadaljujemo po začrtani poti in pojavamo ter razdirimo naše gibanje med jugoslovanskim delavstvom kot še ni bilo v njegovi zgodovini.

Ta odločnost in delo sta se v zadnjih dveh letih spremnili v dejstvo, da steje danes JSZ 42 aktivnih klubov napram 36tim pred dvema leti ter v 996 dobrotečnih članov in članice napram 750 ob času dobrotečnega zborna, kar znači nepraksa za 6 klubov in 246 članov in članic. To je vsekakor lep korak naprej, ki pomislimo na potekloče, ki so se nam stavile na pot, ter na gmočna sredstva, katera so nam bila na razpolago. Razume se, da ni to delo kakršnega posameznika, pač pa uspeh nas vseh skupaj.

Delo v uradu se je vrnilo kakor je bilo v danih razmerah najboljše mogoče. Ako bi bilo tajniku mogoče posvetiti vso pažnjo izključno razvoju Zvezze, bi bili rezultati lahko še boljši, toda veliko časa mu vzame upravnika delo, ker ima v svojem področju obo urada. V danih odsotnih ne more biti drugače. Klub vsem tem potekačom pa so uspehi organizacije v več ozih povoljnji.

V pogledu organiziranja mladih pod okriljem naših klubov so od zadnjega zborna naprej precej dobro uspešni, vendar pa ne toliko kot bi bilo želite. Toda kar velja v prejšnji izjavi, velja tudi tu. Za vsej uspeh med mladino bi bilo treba človeka, ki se bi popolnoma posvetil tej agitaciji in rezultati bi bili nedvomno boljši. Tega sedaj nimamo in vodim, da nam bi sredstva dopuščala dobiti koga v doglednem času. Treba bo pač delati kakor se bo najbolje dalo. Smatram, da bodo potrebe tudi govorov s prečimble glede prispevkov. O tem bomo razpravljali ko pridejo prispevki na dnevni red.

Predno preidem na poročilo ekskutive in ostalega, ki je potrebno, da se dotaknem še pa za naš pokret zelo važnih vprašanj. Prvo je takтика naših klubov, kateri tudi posamezni sodrugov z ozirom na volitve v katerih naša stranka radi potekača nima svoje liste, in drugič dopisovanja naših sodrugov v liste, ki so našemu pokretu sovražni.

Vsekakor, ki pristopi v socialistično stranko, podpiše izjavo, da je pretrgao vse stike s kapitalističnimi strankami ter da se bo ravnal v vseh svojih političnih akcijah v smislu načela, programa in pravil stranke. Tega se mora strogo držati vsaka oseba, ki pristopi v stranko in v JSZ. Dogodilo se je, zlasti v Clevelandu, da so nekateri člani šli na voličite ter oddali svoj glas kapitalističnemu kandidatu, nekateri pa baje tudi agitirali za njega. Taka dejanja niso in ne smejte biti dopustena. S svojimi breznačilnimi čini mečajo slabo luč na ves pokret. Člani, ki izvršite tako prestope, le dokazujejo, da ne vedo kaj so in kaj hočejo boditi vselej neznanja ali pa pomanjkanja proprijanja. Potrebno je, da v vsakem slučaju stojimo neomajano na socialističnem stališču in zagovarjamo edino socialistična načela in principa. Le ako bomo to vrili, lahko pričakujemo zaupanje delavskih mas. Tisti, ki omahujejo, tega ne bodo dosegli.

Glede dopisovanja v delavstvu sovražne in zavajalne liste se moram, žal, spet dotakniti clevelandskih sodrugov. Kakor v prvem, tako se je grešilo med njimi tudi v tem oziru. In skozi bodo v tem nadaljevali, po posledici demoralizacija v naših vrstah, karosti pa bodo imeli nasprotni.

Slovenski socialisti imamo svoje glasilo, katerega

se naj poslužujejo. Izgovor, da je le tehnik, in da ne doseže širše mase ne drži. Tudi če bi bila stvar taka, je to naša lastna krivda, oziroma tistih članov, ki nič ne store, da bi lisi zadostno razbirili. Polje za takto agitacijo je ugodno klijub depresiji. Ako je bilo ljudstvo kedaj potrebovalo socialističnega nauka ga je danes. V svetu tega je treba, da stojimo neomajano na svojih socialističnih principih in načelih.

Delo in ustroj organizacije.

Članarina: Mesečni prispevki so isti kot ob času zadnjega zborna, to je, 40c za posamezne in 45c za dualne člane vključivši konvenčni fond 10c. Od te vseote plačujemo stranki \$1.00 na leto za vsakega člana in članico, v povračju pa prejmemo za vsak dolar 12 rednik znakm. Ta vseota se potem pri stranki deli: 50c od člana in 50c od članice, ostalih 50c pa dobre državne in okrajne organizacije. V prošlem letu smo plačali stranki na članarini \$717.00 ali \$80.00 več kot 1. 1930. Z glavnim strankom smo bili vedno v najlepšem sporazumu.

Tekška gospodarska kriza, ki vlaže v dejstvu že tretje leto, in katera kot vse znanimen kažejo, še ne bo ponehala, je tudi našo organizacijo gmotno dokaj prizadela. To bo razvidno najbolje iz pregleda razpečanih izjemnih znakm v zadnjih dveh letih in v štirih mesecih tekodega leta. Teh znakm je bilo izdanih: 250 v letu 1930; 1932 v letu 1931, in od 1. januarja pa do 30. aprila tekodega leta pa že 883 ali povprečno 222 na mesec. To znači, da so se naši dohodki znižali za okrog \$866.00 v tem času. Iz te navedenega je razvidno, da kolikor postaja kriza bolj akutna toliko bolje je prizadeta organizacija gmotno. Razume se, da dokler vladajo take razmere, najbrž ne bo drugega izhoda kot dati vsem, ki so vsed brezposelnosti brez sredstev, izjemne (brezplačne) znakme in jih tako obdržati v organizaciji.

Volitve in organizacijski fond 1929.

V volilnih bojih od prošlega zborna so se mnogi naši klubovi udejstvovali z izredno aktivnostjo. V več krajih so bili nominirani v razne urade na strankini volilni listi tudi naši sodruži in sodružice. V državi Wisconsin je bil izvoljen za poslanca sodruga John Ermenc, član kluba št. 37 v Milwaukeeju. To je prvič v zgodovini naših priseljencev, da je bil Slovenec izvoljen v veliki državi v tako važen urad, in kar je glavno, da je bil izvoljen kot SOCIALIST.

Ko je stranka l. 1929 podvzela akcijo za zbiranje organizacijskega fonda, katerega namen je bil gmotno podpreti njenje institucije ter nuditi potrebeni na sredstva za propagando, tako stranki sami kot federacijam in njenim listom, je naša Zveza aktivno sodelovala. Zbranega je bilo \$960.53. Od te vseote smo poslali stranki \$672.38, Proletaren \$144.08, snaka vseota pa je ostala Zvezi za njeno agitacijo.

Delo ekskutive.

Ekskutiva je od prošlega zborna imela 22 rednih in eno izredno sejo. Vsi zapisniki so bili priobčeni v listu tako da je bilo članstvo vedno informirano o njem delu. V jeseni 1929 je ekskutiva izdala ostro izjavo proti divjanju italijanskega fašizma v okupiranem ozemlju slovenskega Primorja, kakor tudi proti fašizmu v vseh deželah, vključivši Jugoslavijo. V nji smo objasnili tudi naše stališče z ozirom na proteste, ki so jih tedaj prirejale razne jugoslovanske nacionalistične grupe, katere so obsojale fašizem Mussolinija, dočim so ju jugoslovanskega docela prezrele, ali pa ga celo hvalile. Povedali smo odprt, da smo proti fašizmu in tiraniji vseporod kjerkoli obstoji. Izjava je bila poslana slovenskim listom in v tej dejeli kakor tudi našim klubom z navodili v ravnanje.

V pogledu počakanja hravsko-srbske sekcije do danes se nismo dosegli zaželenega uspeha. Skupaj smo zainteresirati odgovorne faktorje Jugoslovanskega Prosvjetnog Saveza in v ta namen obdržavali par konferenč, žal brez uspeha. Potrebno je torej podvzeti drugo pot ter imi med hravsko-srbsko delavstvo ter ga zopet zainteresirati in privest: ka mor spada, v socialistično gibanje. V ta namen smo izdali program hravsko-srbskemu delavstvu v tej dejeli v formi letaka in ga razpečavamo kjerkoli.

V pogledu počakanja hravsko-srbske sekcije do danes se nismo dosegli zaželenega uspeha. Skupaj smo zainteresirati odgovorne faktorje Jugoslovanskega Prosvjetnog Saveza in v ta namen obdržavali par konferenč, žal brez uspeha. Potrebno je torej podvzeti drugo pot ter imi med hravsko-srbsko delavstvo ter ga zopet zainteresirati in privest: ka mor spada, v socialistično gibanje. V ta namen smo izdali program hravsko-srbskemu delavstvu v tej dejeli v formi letaka in ga razpečavamo kjerkoli.

Pregled devetega rednega zborna J. S. Z.

DEVTI redni zbor JSZ se je vrnil v Milwaukeeju, Wisconsin, v South Side Turn Hall, dne 28., 29. in 30. maja 1932. Udeležilo se ga je 26 delegatov, ki so zastopali 23 klubov JSZ, štirje delegatje Konferenc JSZ, 16 delegatov, ki jih je poslalo 30 podpornih in kulturnih društev Prosvetne matice, 12 poročevalcev ali referentov in dva bratska delegata. Skupno s člani odborov je štel IX. redni zbor JSZ 75 članov, ali 15 več nego prejšnji zbor l. 1930 v Detroitu. Žensk je bilo osem, iz vrst naših mladih pa je bilo 11 delegatov. Razprave so bile vseskozi stvarne. Delegacijo je pozdravil v imenu milwaukeeškega župana njegov tajnik sodrug Hauser, na mestni hiši pa je bil skozi več dni napis iz električnih žarnic v pozdrav Jugoslovanski socialistični zvezi.

Izmed pionirjev je bil na tem zboru Nace Žlembberger edini, ki je bil delegat tudi na prvem zboru JSZ.

Predsedovali so: prvi dan Filip Godina, podpredsednika pa sta bila Andrew Grum iz Detroita in Albert Hrast iz Milwaukeeja. Drugi dan: predsednik Donald Lotrich iz Chicaga, podpredsednika pa Anna Mahnich iz Waukegana in Anton Kamnikar iz Milwaukeeja. Tretji dan: predsednik John Olip iz Clarendon Hillsa, Ill.; podpredsednika Anton Jankovich iz Clevelandu in John Rak iz Chicaga.

Več važnih referatov je bilo priobčenih v prejšnjih izdajah Proletarca in so vsed tega iz tu objavljenega zapisnika izpuščeni. Zapisnik je priredila Anna P. Krasna. Tehnično razpodelbo je izvršilo uredništvo s sodelovanjem tajništva JSZ. Pregled zborna glede aktivnosti med mladino, o Prosvetni matici in važnejših drugih sklepih je podan v tej številki tudi v angleščini na 15. in 16. strani.

Prva seja 28. maja dop.

Gl. tajnik Charles Pogorelec otvoril zborovanje ob 9:30 popoldne.

Albert Hrast pozdravil in nagovoril zborovalec v imenu milwaukeeškega in westališkega klubova JSZ.

V imenu župana Hoana, ki je odstopil iz mesta, nagovoril delegacijo njegov tajnik s. Hauser. Med drugim pravi, da je na mestni hiši napis v pozdrav JSZ in njemenu zbornu. Dasi je dočiniti prostor začetka Ameriške legije za oglaševanje svojih "popisov", so ji rekli, da je zbor JSZ za mesto večnejši in napis v pozdrav JSZ je ostal na mestni hiši.

Hauserjev govor navdušeno sprejet.

Gl. tajnik zatem pozove navzoče k izvolitvi poverilca odbora.

V odbor so izvoljeni: Peter Benedict, Andrew Grum in Joseph Snay.

V imenu ekskutivne poda glavni otvoritveni govor Janeš Ovra.

Gl. tajnik nato prečita imenik članov zborna.

Navedo si sledi:

ČLANI IX. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

Charles Pogorelec, tajnik JSZ.

EKSEKUTIVA: Frank Aleš, Peter Kokotovich, George Maslach, Philip Godina, Fred A. Vider, Jože Ovra, Frank Zaitz.

NADZORNI ODBOR JSZ: Donald J. Lotrich, Blaž Novak.

PROSVETNI ODSEK JSZ: Anton Garden, Ivan Molek, John Rak.

NADZORNI ODBOR SLOV. SEKCIJE JSZ: Frank Margole, Frank Udovich, Angela Zaitz.

POROČEVALCI: Joseph Snay, Bridgeport, O.-Anton Vičič, Chicago, Ill.-Matthew M. Klarich (Detroit, Mich.)-Anton Kamnikar, Milwaukee, Wis.-Olga Vehar, Cleveland, O.-Anna P. Krasna, Parkhill, Pa.-M. E. Sostarich, Milwaukee, Wis.-John Kobi, Duluth, Minn.-Frank Novak, Milwaukee, Wis.-Frank Brence, Waukegan, Ill.-John Terčelj, Strabane, Pa.-Nace Žlembberger, Piney Fork, O.

DELEGATJE KLUBOV JSZ.

Št. kluba in kraji:

1. Chicago, Ill.-Vinko Ločnikar in John Olip.

2. Oglesby, Ill.-Anton Udovich.

3. La Salle, Ill.-Peter Banich.

4. Conemaugh, Pa.-Frances Langerholc.

5. West Park, O.-Anton Jankovich, zastopnik.

6. Power Point, O.-Matt Tusek.

7. Bridgeport, O.-John Rebol.

8. Sygan, Pa.-John Koklich, zastopnik.

9. Bürgottstown, Pa.-Chas. Pogorelec, zastopnik.

10. Arma, Kans.-Anton Šular.

11. Cleveland, O.-Anton Jankovich.

12. Imperial, Pa.-Frank Augustin.

13. Milwaukee, Wis.-Albert Hrast in Joseph Radelj.

14. Waukegan, Ill.-Louis Kučnik.

15. Springfield, Ill.-John Ocepik.

16. Collinwood, O.-Frank Barbich.

17. Virden, Ill.-Frank Berezich.

koli mogoče. Ta proglašenje je bil objavljen v Proletarju z dne 26. maja 1932.

Od zadnjega zabora smo imeli dva splošna glasovanja, in sicer: za izvolitev tajnikov ter drugih odborov Zvezze, in za določitev mesta tekočega zabora. Prevega se je udeležilo 32 klubov ter 8 posameznih članov in članic, skupaj 397 ali 69% vsega članstva; drugega pa 43 klubov in 9 posameznih članov, skupaj 707 članov in članic ali nad 55% vsega članstva.

Sedanji odbori Zvezze so:

Esekutiva:

Frank Alesh, Filip Godina, Fred A. Vider, Joseph Owen, Frank Zaitz, George Maslach in Peter Kotovitch.

Nadzorni odbor J. S. Z.

Donald J. Lotrich, Blaž Novak in Sava Bojanovich.

Nadzorni odbor slovenske sekcije J. S. Z.

Frank Margole, Angeline Zaitz in Frank Udovich.

Prosvetni odbor:

Ivan Molek, Anton Garden in John Rak.

Dohodki in izdatki JSZ. 1930-1931.

78, stroškov pa \$4,720.83. Preostanek koncem 1930 je bil \$590.95, ki se je delil: \$506.80 na konvenčni in \$484.15 na upravni fond. V temu 1931 je imela dohodkov s prenosom od l. 1930 \$5,199.42, izdatkov pa \$3,745.50. Preostanek koncem 1931 je bil \$1,453.83, ki se je delil na konvenčni fond \$1,055.64 na upravni pa \$398.19. V avgustu 1930 je zaprla vrata Millard State banka, v kateri smo imeli hranilno vlogo konvenčnega fonda v vstopi \$224.38, na čekovnem računu pa \$447.57, skupaj \$671.95. Na račun konvenčnega fonda smo do zdaj prejeli od upravitelja banke \$67.30, ostane še \$157.08; od upravnega fonda smo prejeli \$134.26, v banki pa je že \$13.31. Fizikalne gotovine v konvenčnem fondu je bilo 31. dec. 1931 \$898.51, v upravnem pa \$84.88. Skupaj imetek vključeval kar ena najjačjih edinic v ameriški socialistični stranki!

Poročilo tajnika se sprejme s odobravljem. Hrast nasnam, da so sodružice pripravile kosilo v spodnji dvorani, kjer se bo zborovalec postreglo za čas zборa, obenem povabi zborovalec na banket, ki se bo pridružil svečer ob osmih. Nadalje vpraša, če se bo delegacija dala silikati, da ji lokalni odbor vse potrebno prekrbi. Zbornica se izreže za slikanje. Zaključek prve seje.

Philip Godina, predsednik.

Blaž Novak, zapisnikar.

— — —

Druga seja 28. maja pop.

Predsednik Godina otvoril je sejo ob eni uri.

Tajnik Pogorelec čita naznanilo dr. št. 126 SNPJ., katero pooblašča Louis Zorka za svojega zastopnika. Dalje čita naznanilo Slovenske Narodne Podprtne Jednote, da je glavni upravni odbor imenovan F. A. Vidra za bratškega delegata. Jugoslovansko Prosvetno Udrženje zastopa kot bratški delegat Dušan Basarich.

Pozdrave so poslali: s. Clarence Senior, tajnik stranke, ki se je mislil zborovanje udeležiti, a je valed bolezni zadržan, dalje s. George Smrekar, Alliqua, Pa., Frank Čadek, West Allis, Wis., Max Martz, Buhl, Minn., Jane Fradel, Latrobe, Pa. in ženski ter mladinski odbrek klubu št. 27 JSZ., Cleveland, O.

Pozdrave se vzame na znanje.

Hrast pred nadaljevanjem seje naznani, da je oskrbovalni odbor določil nedeljo popoldne za alkoholno izlet po mestu, ter predlaga, da se v nedeljo popoldne zborovanje zaključi ob polteh, opoldne pa tudi brezbržnost, kajti ker se klubom nudi pomoč z izjemnimi znakami, pač ni vzroka, čemu naj bi dočela prenehali z aktivnostmi.

Aktivni klubi in članstvo.

Ob času zadnjega zabora je Zvezda štela 36 aktivnih klubov s 750 članji, včetve 16 posameznikov. Danes šteje 42 klubov s 996 članji včetve 11 posameznikov. Med tem časom je bilo organiziranih in reorganiziranih 12 klubov, v sicer: Illinois: Oglesby; Ohio: Salem, Powhatan Point, West Park, Power Point in Blaine; Pennsylvania: Verona, Central City, Imperial, Nanticoke, Renton in Krayn; prenehali pa so v sledenih krajih: Penns: Grays Landing, Glencoe, West Park, Bridgeport, Salem, Powhatan Point, Power Point, Cleveland, Newburgh, Collinwood, Piney Fork, Blaine, Girard in Barber-ton, skupaj 13.

Penns: Conemaugh, Forest City, Sygan, Burgettstown, Verona, Central City, Imperial, West Newton, Nanticoke, Herminie, Canonsburg, Moon Run in Lawrence, skupaj 13. Wisconsin: Milwaukee, West Allis in Sheboygan, skupaj 3. Wyoming: Sublet. Skupaj 42 klubov in 11 posameznih članov in članic.

Okočne organizacije.

Okočne organizacije imamo danes štiri: eno v Penni, dve v Ohio in eno v severnem Illinoisu ter Wisconsinu. Na njih zborovanjih se zelo udejstvujejo tudi podporniki in kulturna društva, ki pripadajo Prosvetni matici.

Poročilo sekcijskih odborov.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Maslach poda poročilo o Srpski sekciji.

Preide se na nadaljevanje sporeda, 11. točka, poročila o sekcijskih.

Frank Zaitz, tajnik slov. sekcije poroča:

Stanje inovne slov. sekcije JSZ. dne 30. aprila 1932. Delnice v Jugoslovenskem stavb. pos.

društvo	\$1,100.00
Hranilna vloga v Lawndale National banki	54.84
Vloge v Millard State banki in Ogden National banki, kateri sta obe v konkuru	206.37
V stavbinskem skladu JSZ.	500.00

Skupaj \$1,861.21

Račune je dne 18. maja 1932 pregledal nadzorni odbor slovenske sekcije: Frank Margole, Frank Udovich in Angeline Zaitz.

Odbor slovenske sekcije tvorijo slediči člani eksekutive: Frank Alesh, Philip Godina, Josko Owen, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

Poročilo se vzame na znanje. Nadzorni odbor slov. sekcije poroča, da so knjige pregledane in da je poslovanje v najlepšem redu. Poročilo vzeto na znanje.

Člani in članice devetega rednega zбора Jugoslovanske socialistične zveze in Prosvetne matice, ki se je vršil dne 28., 29. in 30. maja v Milwaukeeju. Slikani so bili pred okrajno sodniško palačo.

Članstvo obeh klubov je vodila pri tem delovanju edina želja, doseči zgornji omenjeni cilj in storiti vse kar je v naši moči, da se da Proletarci v bodočnosti vse prilike in možnosti, da bo sam in z njim JSZ, kos svoji veliki nalogi, ki ga čaka v bližnjih bodočnostih.

Pri teh razpravah in posvetovanjih, upoštevajoč vse okoliščine in razmere, je članstvo prisko do zaključka, da se more vse to doseči, da se to veliko delo lahko izvrši, ako se LIST PRESELI V MILWAUKEE, ki je danes sedež in srce socialističnega gibanja v Ameriki.

V tenu teh razprav in posvetovanj, po vestnem proučevanju zadeve od strani posebnega, zato izvoljenega odbora, so bili pronađeni in navedeni sledeči tehtni vzroki za ta korak:

1.) Most Milwaukee in tudi država Wisconsin sta sedaj srce socialističnega gibanja, gibanja modernega, razrednozavednega proletariata, kateremu pripada bodočnost in katerega se bo pritoče obklopati tudi ameriško ljudstvo z vedno večjo silo, ker je pač že zdaj pritoče spoznavati vso nesmiselnost obstoječega družbenega reda. Moč socializma je v tem mestu že sedaj ogromna ni se jača z vsakim dnem, z vsakim korakom, katerega napravijo naši vodilni sodruzi v prid delovnega ljudstva, potom smotrenega delovanja v interesu ljudstva; delovanja, katero je šele sedaj pritoče prinašati prave sade.

Zadnja velika zmaga je naše gibanje v Wisconsinu silno ojačila. Dala je našim vrtnam novih moči, nove odločnosti in novega, silnega navdušenja, predvsem pa zavest, da so upre v nas oči vsega ameriškega ljudstva, da tvorimo avangardno zmagovalnega pohoda ameriškega naroda proti končni vesoljni zmagi proletariata.

Logično je torej, da bo našel Proletarci v tem mestu, sredini socialističnega gibanja ameriškega razredno zavednega proletariata mnogo bolj trdno podlago, mnogo več zaslombe v vsakem oziru kakor kje drugje.

2.) Milwaukee naseljina je gospodarsko razvedoma močna, da ni dvoma v lepe uspehe pri pridobivanju oglasov za list; tiste pomoči torej, katera je takoreč življenska sila vsakega časopisa v obstoječih razmerah.

Namo do imamo v Milwaukeeju, kakor tudi na West Allis, dve močni postojanki naše Zveze, imamo tudi ljudstvo, naše rojake in rojakinje, kateri so zvesti somišljeniki socialistične stranke, kar se je najodditejne pokazalo pri zadnjih volitvah, ko je najmanj 85 odstotkov našega naroda glasovalo za socialistične kandidate. Da bo list Proletarci vživel v takih okoliščinah in razpoloženju velike simpatije med našimi ljudmi je razumljivo. In kjer stoji večina ljudstva za ustanovo, ki je nositeljica splošnih ljudskih interesov, ter predstavnica vseh teženj delovnega ljudstva, ni niti najmanjšega dova na popolen uspeh — predpogoj, kakršni so naši dvomni docela odstranijo.

Po načinčenih proučevanjih na podlagi prejšnjih izkušenj in poznanja vseh razmer in danih okoliščin smemo si težiti tudi, da bi značilni dohodi od oglasov za naš list tudi le pri enkratni izdaji na teden v sedanji obliki najmanj \$100.00 povprečno na teden. Razumemo se pa, da bi bilo pridobivanje oglasov precej lažje, ako bi list izhajal dvakrat ali celo trikrat v tednu.

3.) V nobeni drugi naseljini niso prilike za lastno tiskarno naše Zveze tako ugodne kakor so bili v Milwaukeeju.

JSZ je izdalna v preteklem letu, kakor je razvidno iz poročil uprave nad 17,000 dolarjev za tiskarno. Računajoč zmerno, je plačala Zveza najmanj 5000 dolarjev čistega dobička privatnemu podjetju, kar je za naše razmere ogromna vstopa.

Stavljeno je predlog, da se dovoli posameznim srodrugom govoriti o predlogih osir. resolucijah ne več kot deset minut prvič in drugič ne več kot pet minut. Podpirano in sprejet.

Radelj zagovarja resolucijo milwuških klubov in navaja razne ugodnosti, katero po njegovem mnenju nudi mesto Milwaukee. Poudarja, da je njemu in ostalim milwuškim srodrugom za dobrobit lista. Ako bi uvidevali da bi imela selitve lista v Milwaukee istemu skoditi ne bi na tem deloval.

Zaitz pojasnjuje, da ne more zbor odločati o spremembah vporabljajočih stavbinskega skladka, s katerim morejo razpolagati le vlagatelji. Klubi naseljene v katerem bi se list preseil se morajo zavestiti, da s tem prevzamejo velik del odgovornosti zanj. Je mnenje, da je treba zadevo preudariti z raznih vidikov in še posebno iz gospodarskega stališča, zato predloga, da predsednik imenuje odbor sedmih članov, kateri naj predložijo resolucije proučiti in poroči zaključke jutrišnji seji. Predlog podpiran in sprejet.

V odbor so imenovani slednji srodrugi: Fr. Novak, Chas. Pogorelec, Louis Zorko, Fr. Ermene, Fr. Barbich, Jos Radelj in John Terčel.

Kobi se strinja s prejšnjimi izjavjanji proti selitvi in je mnenje, da Proletarci bi gotovo pridobili na naročnikih v mestu kjer bi izhajal, a izgubili pa bi v drugih naseljih.

nudi baš to, kajti tukajšnja hrvatska naseljina steje okrog osem tisoč duš. Ce bi imela torej naša sekcija s svojim glasilom vred dobro in trdno gospodarsko podlogo, bi ne bilo težko doseči tudi ta cilj, ki bi za naše gibanje mnogo pomenu. V takih okoliščinah, posebno še ako bi sekcija imela lastno tiskarno, bi ne bilo težko izdajati ob prični tudi hrvatski list, pa čeprav samo mesečnik za začetek.

5.) Klubi naše sekcije izdajajo po večkrat na leto (osir. bi morali to delati pogosteje zaradi agitacije), razne propagandistične letiske, okrožnice in poleg tega rabijo tiskovine za pribreditve itd. Za vse to plajanje vsako leto lepe vsoje tujem tiskarnam, medtem ko bi si, še bi imeli lastno tiskarno lahko naročili enake tiskovine pri nas. Nadalje bi lastna tiskarna mogla uvesti nekak sistem ter bi od časa do časa zalogala vse klube z letaki in podobno literaturo, kar bi bilo praktično posebno za časa volitev.

6.) Ker nismo v stanju trdit, da bi tiskanje lista v tuji tiskarni pri nas pomenilo nižje cene, navajamo le dejstvo, da bi značilni stroški za tisk in sestavo ter razpoložanje lista v Milwaukee samo okrog sto dolarjev tedensko, kar bi pa pomenilo precej večje omjevanje stroškov in s tem stalno izboljševanje gospodarskega položaja lista in organizacije same.

Predvsem moramo poudariti, da kakšen lokalni patriotizem ni igral in ne igra nobene vloge v tej zadevi. Našim srodrugom v Milwaukee in West Allisu je pred vsem pri srcu obstanek našega lista in Zveze. Nam je vseeno kje se list tiska. Ako se nam dokaže, da so dane boljše prilike za list in Zvezo, ter obstanek in bodočnost obh tudi v najbolj oddaljeni in pozabljeni naseljini, bomo drage volje glasovati za selitve lista v tako naseljino. Ne smemo poznavati ozkrščnosti, sebičnosti ali lokalnega patriotizma, temveč moramo imeti pred očmi edinstvene interese naše organizacije in socialističnega gibanja, ker zgolj to je mednarodno in zato mora vznanjje same.

Oven sugestira, da se z nadaljevanjem včerajšnjih razprav glede selitve Proletarca počaka dokler se ne zbere na sejo več delegatov. Zatem Hrast poroča glede slike popoldne in nato se preide na dnevni red.

Louis Zorko v imenu odbora za resolucije tikajoče se selitve Proletarca poroča, da je odbor zaključil, da ostane Proletarac za enkrat tam kjer je, ker je za list v sedanjih razmerah najboljše če ostane v Chicagu.

Fr. Novak pojasni, da je po izvedbo za cene tiskanja lista v Milwaukee; dobil je tudi pismene potrdbe, katere pa nudijo višje cene, kot jih plačujejo za tiskanje Proletarca z džad. Oziroma nato so članji odbora zedinili za prizoriščo, da se glasilo izdaja še nadalje v Chicagu. Edina prava odpoved bi bila znabit lastna tiskarna.

K stvari govorijo člani tozadnevnega odbora.

Terčelj pravi, da so clevelandski in milwuški srodrug pristali na tak sporazum, ker so uvideli, da je za list v sedanjih razmerah najboljše če ostane v Chicagu.

Fr. Novak pojasni, da je po izvedbo za cene tiskanja lista v Milwaukee; dobil je tudi pismene potrdbe, katere pa nudijo višje cene, kot jih plačujejo za tiskanje Proletarca z džad. Oziroma nato so članji odbora zedinili za prizoriščo, da se glasilo izdaja še nadalje v Chicagu. Edina prava odpoved bi bila znabit lastna tiskarna.

Borbic je mnenje, da bi bilo zelo koristno za Proletarca in naše gibanje v splošnem, ako bi se list premestil v Cleveland. Razlogov zato je več, a za zdaj se ne bo spuščal v navajanje vseh, poudarja pa, da je po njegovem mišljenu v Clevelandu dovolj zanimanja, da bi list tam presepal v bil in bil tudi zagotovljen obstoj za daljšo dobo kot drugod. Strinja se z zaključkom odbora, obenem pa upa, da se ob prvi ugodni priliki presele glasilo v Cleveland.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Oven govoril o razpečavanju Koledarja, kateri nudi vir dohodkov Proletarcu. Sodruži bi moral skrbeti, da se naročene iztise vse razpeča. Glede oglasov je mnenje, da bi se moralno nekajko apelirati na naše ženske, da kupujejo če mogoče od trgovcev, ki oglašajo v listu.

Vičič trdi, da v Clevelandu ni bil od strani srodrugov tista kooperacija kot bi jo bilo želeli. O vsebini lista je mnenje, da je sedanj gradivo primerno.

Zekarjev je mnenje, da se ne bo spuščal v navajanje vseh, poudarja pa, da je po njegovem mišljenu v Clevelandu dovolj zanimanja, da bi list tam presepal v bil in bil tudi zagotovljen obstoj za daljšo dobo kot drugod. Strinja se z zaključkom odbora, obenem pa upa, da se ob prvi ugodni priliki presele glasilo v Cleveland.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Oven govoril o razpečavanju Koledarja, kateri nudi vir dohodkov Proletarcu. Sodruži bi moral skrbeti, da se naročene iztise vse razpeča. Glede oglasov je mnenje, da bi se moralno nekajko apelirati na naše ženske, da kupujejo če mogoče od trgovcev, ki oglašajo v listu.

Vičič trdi, da v Clevelandu ni bil od strani srodrugov tista kooperacija kot bi jo bilo želeli. O vsebini lista je mnenje, da je sedanj gradivo primerno.

Zekarjev je mnenje, da se ne bo spuščal v navajanje vseh, poudarja pa, da je po njegovem mišljenu v Clevelandu dovolj zanimanja, da bi list tam presepal v bil in bil tudi zagotovljen obstoj za daljšo dobo kot drugod. Strinja se z zaključkom odbora, obenem pa upa, da se ob prvi ugodni priliki presele glasilo v Cleveland.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.

Olip se zaveda, da se res nahajamo v času občutne krize, a to bi nikakor ne smela biti kriza za delavško čitavo; v času brezposelnosti imajo ljudje več časa za čitanje, kakor tudi za delovanje za stranko.

Proletarac bi se mogoč pravzd znatno razširiti, ako smo v stanju izrabiti položaj v prid delavške stvari.

Radelj se strinja s sklepom odbora in izraža željo, naj bi radi tega zaključke ne nastalo kakšnemu kolikor.</

gih slučajih obračajo na nas tudi take organizacije in društva, ki nimajo s nami nikakega organizacijskega stika. Slednjim se je delno ustreza iz razloga, da se jih pristopi za pristop k tej ustanovi. V pretečni večini je bil rezultat dober.

V zadnjih dveh letih je imela Prosvetna matica \$2,513.95 dohodkov, \$2,094.45 pa stroškov. Za vse drugo delo je jih ostalo komaj \$419.47, in tega dela ni malo. Ko se je ta ustanova organizirala je bil njen namen, da se z njenimi dohodki pomaga JSZ vrati izobraževalno delo med jugoslovenskim delavstvom v socialističnem smislu. Pozneje se je razvila v to kar je danes — v delavsko kulturno centralo, ki oskrbuje društvom dobro delavko literaturo, jim pomaga na dramskem polju, prireja predavanja itd. Tega dela se je opravilo ogromno, posebno še se se pomisliti kako skromna sredstva je imela na razpolago.

Prosvetni matici je bilo v zadnjih dveh letih in štirih mesecih prikujučenih sledče število organizacij:

Leta	Podp. Klubov Kult. in Skupaj druš. JSZ drugih org.
1930	112 14 15 141
1931	101 11 15 127
1932 (do 25. maja)	94 6 13 118
Od podpornih društav jih je l. 1930 pripadalo: SNPJ. 92; SSPZ. 12; JSKJ. 8; JPZS. 4. in SDZ. 1. Leta 1931, SNPJ. 82; SSPZ. 13; JSKJ. 8. in JPZS. 3.	

Vtekajočem letu: SNPJ. 80; SSPZ. 10; JSKJ. 1 in JPZS. 2. Med temi jih je 5 angleško poslujučih od SNPJ. Kakor za slovenska društva tako smo tuči da za prekobilni in razposiljali veliko število knjig v angleščini z delavsko-vzgojno vsebinou. Bili smo tuči na uslužno tudi z angleškimi igrami, vlogami in deklamacijami.

Kulturne organizacije, ki so zdaj včlanjene v Prosvetni matici so: Izobraževalni in dramski klub "Slovenija", San Francisco, Calif.; Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill.; Soc. pevski zbor "Karja", Cleveland, O.; Soc. pevski zbor "Naprej", Milwaukee, Wis.; Izobraževalno društvo "Vihar", Krain, Pa.; Dramsko društvo "Soča", Strabane, Pa.; Dramski klub "Zora", Pueblo, Colo.; Čitalnica SND, Collinwood, O.; Čitalnica SND, Waukegan, Ill.; Dramski odsek SND, Waukegan, Ill.; Dramsko društvo "Anton Verovšek", Collinwood, O.; Soc. pevski zbor "Jadrani", Collinwood, O.; Soc. pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich.; in Izobraževalni ter zabavni dom, Library, Pa.

Za igre, deklamacije, navodila za odre in drugo, se je v zadnjih dveh letih obrnilo na Prosvetno matico sledče število organizacij:

Leta	Št. organizacij
1930	34
1931	28
1932 (do 12. maja)	22

Tem organizacijam je bilo poslanih nič manj kot 281 iger. V vseh slučajih, ako nam je bilo mogoče, smo jim poslali tudi vloge. Razume se, da niso bile vse te igre tudi vprizorjene. Običajno jim pošljemo po vse igre skupaj, da potem sami izbirajo, kar je najprimernejše za njih odre, in pa na podlagi igralskih mod, ki jih imajo na razpolago. Poleg iger je bilo razposiljano števino deklamacij v slovenskem kot v angleškem jeziku.

Razveseljivo dejstvo je, da se poleg slovenskih obrača na to ustanovo tudi vedno večje število angleško poslujučih društva. Vsem, ki so se obrnili na nas se je postreglo kolikor je bilo največ mogoče.

Razume se, da se ta ustanova še ni razvila do svojega vrha, ali v danih razmerah pa s skromnimi sredstvi, ki jih ima na razpolago, smelo rečemo, da je napravila velikansko delo. Lahko pa ga bo več, kadar bo med našim delavstvom v podpornih in drugih društvinah več smisla za sodelovanje v kulturnem polju. Pri tem je treba sodelovanja na vseh, tako onih, ki so v uradih kot vas zunaj v svojih društvinah. Ako bomo vsi vzajemno delali, ni nobenega dvoma, da se bo Prosvetna matica razvila v centralo, ki bo lahko služila vsem potrebam naše na naprednega kulturnega življa v tej deželi.

Iz tega poročila je vam razvidno delovanje Prosvetne matici zadnjih par let. Na tem zboru bo podan tudi referat, v katerem bodo začrtane smernice za naše nadaljnjo delo na kulturnem polju.

Potrebno je, da posvetimo tej ustanovi vso mogočo pozornost, in ko se vrnemo v naselbine, da delamo zanje še intenzivnejše pri svojih društvinah. Pričidimo za pristop vse, kar je resnično naprednih organizacij med nami. To nam bo pomagalo izvajati program, ki si ga je začrtala Prosvetna matica na polju delavske kulture in izobražbe.

Pogorelec k poročilu je pripomnil, da mu pri delu pomaga s. Rak, posebno, kadar je treba posiljati in izbrati gradivo oziroma vlogi, ki jih je podobno za angleško skupine.

Oven predlaže, da se poročilo vzame na znanje, z razpravami pa naj se počaka dokler niso podana še ostala pripomita tiskajoča se Prosvetne matici. Predlog podprt je sprejet.

Oven pobira prispevke za banket z namenom, da se nekoliko odškoduje sdruge in sodelujoče, ki so se trudile s to prireditvijo.

Hrast se v imenu miluškega in westalliškega kluba zahvaljuje za nabranje prispevke in obenem iste pokloni v podporo Proletarcu. Dalje Hrast ponovno opomni, naj se priglavijo za slike vse, ki se že niso, da bo tako omogočeno nižja cena za vse.

Zaključek seje.

Donald J. Lotrich, predsednik.

Chas. Pogorelec, tajnik.

Anna P. Krasna, zapisnikarica.

■■■■■

Četrta seja 29. maja pop.

Predsednik Lotrich otvoril zborovanje ob 12 ur 40 minut.

Konvenčni tajnik prečita pozdrave zboru od kluba št. 236, Sheboygan, Wis., nadalje od Slovenskega Narodnega Domu, Gowanda, N. Y. in od s. John Gorika, Springfield, Ill. Posdravi vzet na znanje.

Poverilni odbor načnjanja, da je prejel poverilico Frank Benceta, kateri zastopa Delavsko zdrogo v Waukeganu, Ill. Sprejeto na znanje.

Referat se sprejme na znanje.

Sledi poročilo o delovanju Prosvetne matici med ameriško slovensko mladino.

Prosvetna matica med ameriško

slovensko mladino.

John Rak predloži sledče poročilo: (Objavljeno je v tem zapisniku v angleškem delu.)

Ali je vaše društvo že v Prosvetni matici?

PROSVETNA matica, ki je bila leta 1921 ustanovljena pod okriljem JSZ, je edina jugoslovenska centralizirana kulturna organizacija v Zed. državah. Zdaj ji pripada nad sto podpornih društev in klubov JSZ, ter 15 kulturnih organizacij. Podrobno poročilo o njenem delu je priobčeno v tej izdaji Proletarca v zapisniku zborna JSZ na 11 strani v 5. koloni.

Prosvetna matica je razdelila med članstvo pridruženih društev nad 50.000 izvodov knjig in brošur. Sama je založila že OSEM zvezkov in eden je zdaj v delu. Vsem pridruženim skupinam je na uslugo z igrami, vlogami, pesmami za deklamacije in z navodili. Kolikor dopuščajo okolščine, prireja tudi predavateljske ture. V poročilu tajnika Prosvetne matici v tej številki boste videli seznam kulturnih društev, od časa pa se priobčuje v Proletarcu imenik vseh podpornih in drugih organizacij, ki so včlanjene v Prosvetni matici. Ne le slovenska, tudi angleško poslujujoča društva pristopajo v Prosvetno matico. Skupno štejejo okrog 15.000 članov. Ali je vaše podporno ali kulturno društvo ŽE v tej delavski prosvetni ustanovi? Ce še ne, čemu ne pristopite? Ni treba drugega, kakor da sprejmete predlog za pridruženje in določite malo mesečno članarino. Manjša društva plačujejo 50c, 75c ali dolar mesečno, večja pa od dolarja do \$2.50 vsak mesec. Vsa članarina se porabi v edino za prosvetne aktivnosti in za knjige, ki jih Prosvetna matica deli med članstvo. Za pojasnila pišite na naslov, Prosvetna matica, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Sular predlaga konec debate.

Benediktov predlog je dan na glosovanje in sprejet.

Stvari govori še sodelujoča Krasna, ki pravi, da se prav dobro zaveda, da so socialisti in drugi nekonserativni možje pomagali ženskemu v bojih za vojne pravice, kakor tudi v strokovnem gibanju — seveda ne vsi socialisti, o čemer se lahko pogledamo v Francijo — toda resnica je, da so ženske same vole delati in izvajale v tem pogledu to, ce se mogoče sude poudariti. Če je v poročilu reč potrebljeno stvar jašnje obrazložiti se to, kaj lahko storiti. Gledate izvajanje sodelujočih ženskih skupin, ki so aktive osir, vzdoljene v mešanih klubih ne ogrevajo posebno za ženske skupine. O temem tem je bila informirana od več strani in to se zgoli z ženskemu delovanju med nami. Vašemu pa se moramo zavedati, da je agitacija med ženskim svetom nujno potrebna in vristi jo bolno morali v širšem obsegu kot dosjed — tudi z organiziranjem ženskih skupin, če zares želimo resnega delovanja v tej smeri.

Zadružništvo in delavstvo

Sledi nadaljevanje dnevnega reda in ker sodr. Pogorelec ni navzak, se sklene, da se preide na 27. točko sporeda, "Zadružništvo in delavstvo", o čemer poroča Frank Benc, Waukegan, Ill. sledi:

Slovenska delavščina zadružna prodajalna v Waukeganu je bila ustanovljena oziroma inkorporirana 17. avgusta 1920. Ustanovna seja se je vršila v februarju istega leta, ideja sama pa je bila sprotna pri društvu "Mojska enakopravnost" št. 119 S. N. P. J. po mrs. Antoniji Tunin.

Aktiva v materialu invest je \$11,400.00. Vseh delničarjev je 475, in v Outstanding Business ima \$28,750.00. Prometa je imela v desetih letih na \$1,693,627.03.

Dajlo ima korporacija tudi Izobraževalni odsek, Ženski klub, ter je članica Ameriške zadružne zveze in centralne državne lige. Kreditno stanje zadruge je A. A. A. Plače zadružnih delavcev so povprečno 10% od celotnega skupička; vposlenih ima deset ljudi. Vrednost posameznih delnic je 25 dol. V letu 1930 smo odprli podružnico, ki povoljno deluje. Ustanova je v dobrem gospodarskem razvoju.

Poročilo vzeto na znanje.

Kušnik apelira na vse, da zanesajo ideje zadružnega gibanja v svoje skupine.

Oven je zadovoljen s poročilom in v svrhu boljšega delovanja za zadružništvo predloži resolucijo, ki je smatrana obenem kot predlog. Predlog je podprt.

Kočikov je proti ideji, da se ustavljajo posebne klube Prosvetne matici. Prosvetno delo naj se vrši tudi v bodoče skozi društva, klube in kulturne skupine.

Predsednik da na glasovanje predlog sodr. Terčelja, kateri je soglasno sprejet.

Hrast in Ernem pojasnita glede slikanja zborna in izleta, obenem povabita zborovalce na koncertno zabavo zvezer.

Zaključek seje ob treh pop.

Donald J. Lotrich, predsednik.

Chas. Pogorelec, tajnik.

Blaž Novak, zapisnikar.

■■■■■

Peta seja 30. maja dop.

Predsednik Lotrich otvoril sejo ob osmi uri. Za predsednika izvoljen John Olip, za podpredsednika John Rak in Anton Jankovich.

Cita se zapisnik tretje seje, ki je sprejet kot čitan.

Tajnik prečita pozdravno pismo od kluba št. 27. Se vzame na znanje.

Predsednik priporoča točnost v izvajanjih in razpolaganjih, ker imamo samo že en dan časa na razpolago, dela pa še obilo.

Sledi 19. točka sporeda, pri kateri John Rak predlaže, da se do prosvetnemu odseku logično izvesti kolikor mogoče v smislu priporočil zavzetih v referativih Moleka, Gardna in Raka. Doda je, da po njegovem mnenju ne bo mogoče s sredstvi Prosvetne matici uvesti literarnega kontesta in priporoča izdajo nekakšnega socialističnega katekizma. Predlog podprt.

Zaradi tega mnenja, da se naše ljudstvo ne zanima za večja dela. Male knjižice in brošure se popularjejo. Priporoča izdajo brošure, v kateri bi se v kratkem pojasnilo namene in naloge socialistične ter odgovorove na razne vprašanja, katere se često stavlja našim agitatorjem. Pravi, da bi člani s takim tolmačenjem lahko ugovarjali na razna vprašanja in često bi se moglo namesto ustnemogno pojaviti vrednostni pomeno.

Tajnik prečita pozdravno pismo od kluba št. 27. Se vzame na znanje.

Predsednik priporoča točnost v izvajanjih in razpolaganjih, ker imamo samo že en dan časa na razpolago, dela pa še obilo.

Sledi 19. točka sporeda, pri kateri John Rak predlaže, da se do prosvetnemu odseku logično izvesti kolikor mogoče v smislu priporočil zavzetih v referativih Moleka, Gardna in Raka. Doda je, da po njegovem mnenju ne bo mogoče s sredstvi Prosvetne matici uvesti literarnega kontesta in priporoča izdajo nekakšnega socialističnega katekizma. Predlog podprt.

Zaradi tega mnenja, da se naše ljudstvo ne zanima za večja dela. Male knjižice in brošure se popularjejo. Priporoča izdajo brošure, v kateri bi se v kratkem pojasnilo namene in naloge socialistične ter odgovorove na razne vprašanja, katere se često stavlja našim agitatorjem. Pravi, da bi člani s takim tolmačenjem lahko ugovarjali na razna vprašanja in često bi se moglo namesto ustnemogno pojaviti vrednostni pomeno.

Tajnik prečita pozdravno pismo od kluba št. 27. Se vzame na znanje.

Predsednik priporoča točnost v izvajanjih in razpolaganjih, ker imamo samo že en dan časa na razpolago, dela pa še obilo.

Sledi 19. točka sporeda, pri kateri John Rak predlaže, da se do prosvetnemu odseku logično izvesti kolikor mogoče v smislu priporočil zavzetih v referativih Moleka, Gardna in Raka. Doda je, da po njegovem mnenju ne bo mogoče s sredstvi Prosvetne matici uvesti literarnega kontesta in priporoča izdajo nekakšnega socialističnega katekizma. Predlog podprt.

Z

zato po raznim neodgovornim ljudima koji su htjeli "nasaditi", konačno Hrvatska sekacija nadala svoju mjesto u današnjoj Communist party of America. Dali su u to vrijeme Palmerovi progoni i organizacija bila je prisiljena na podzemni rad. Od tog vremena pak do danas nekadašnja Hrvatska sekacija koja je bila vodeni faktor među hrvatskim i srpskim komunizmom u Americi, postala je poprste slike, žestog ejekpanja, intrige i klevetanja.

Još manje uverjan je da veliki broj radnika očekivava da se stanje u Hrvatski sekociji popraviti toliko da bi se opet moglo zajednički raditi i organizirati hrvatski radni narod. Nu je držim, da je svakomu mjestu da je nemoguće misliti ne likovit zajednički rad s tim ljudima; dokazalo se i to, da unatoč raznovrsnošću kao Prosvjetni klub, Radnički klub, Prijatelji sovjetske Ruse, Ljevo krilo i stotine drugih privlačljivih imena, i nemogućih obođenja, oni nemaju dostupa u redove razumnog radnog rada. Te primda je danas valjed kapitalističkog kosa najprikladnije polje za organizovanje radničkih mass, oni niso mogli da uspije organizaciju koju bi odgovarala daninjem vremenu. A nema negida da taklikom kojom se služe da to moći i smiti. Osnivanjem Jugosl. Prosv. Saveza mislio se organizirati raštrkane one drugove, kojima nije bilo moguće do ostana u reorganizovanoj današnjoj jugoslovenski komunistički frakciji te nastaviti rad prekoju među našim narodom. Nu je sam bio uverjen u samom početku da takav pokret nemoće do uspeva.

Evo zašto u načelnoj izjavi i proglašu za osnivanje J. P. Saveza moglo se ospaziti da uza sve dobre namjere, manjkala je tu jerga i princip organizacije koja bi trebala da zamjeni prijašnji Soc. Savez. Ja držim, da je nemoguće jedinoj organizaciji koja teži za boljim društvenom poretkom ignorirati političku stranu prosvetje. Drugovi, organizirani u Prosvjetnom Savezu gube vrijeme koje bi mogli iskoristiti u borbi protiv kapitalističkog sistema te pospasti njegov pad. Cekati i dalje na pacifici rad u komunistički sekociji jest trutnje vrijemena i toga neostaje drugo nego ponovno primiti se posla i početi sa organiziranjem hrvatskog i srpskog radnog naroda u Soc. partiju. Socialistička stranka jest ipak jedina, koja odgovara duhu vremena. Imade još mnogo stava se može kritikovati. Čine se mnoge pokreške u taktici, ali toga imade u svakoj organizaciji i mnogo više; ljudi biča sačinjavaju organizacije, a mi kao ljudi smo jošdaleko da ne bi činili pogrešaka. Zločin je činiti pogreške a ne priznati ih, a nipošto činiti pogreške i nastojati jih ispraviti.

Dakle drugovi, ja držim da je došao čas da se počne sa organiziranjem hrvatskog radnika pod okriljem socialističke partije, te da deveti zbor Jugosl. Soc. Saveza poduzme potrebne korake za organiziranje hrvatskih i srpskih klubova pod pokroviteljstvom jugoslovenskog Soc. Saveza. Poredilo vreto sa odobravanjem na znanje. Poreča se sdr. Kokotović kakor sledi: (Njegov govor zapisnikarica ni beležila, meneč, da ima govornik pripravljen rečišće za zapisnik. S. Kokotović je u ognjevitom izjavljaju tomilaž razvoj JSZ u času razkolova i zgrešeno taktiku onih Hrvatov in Srbov, ki simpatizirajo s soc. strankom, a se ne moreo odločiti, da bi agitirali ranje.) Kokotovićev referat sprejet z odobravanjem.

Dodatako u svojemu poročilu prečita Kokotovićev resolucioni:

- Da se osnuje poseben fond u svrhu pojačanja srpsko-hrvatske sekocije u J. S. Z.
- Da se čimprije izda u formi letaka proglašu koji je izrao na Proletarcu za Srbe i Hrvate, i da se isti odnosi raspoloženju srpske hrvatskih i srpskih klubova, katero naj se prikupi J. S. Z.
- Prelog podprt in sprejet.

Benedikt poroča, da se distrofisti hrvatski sodruži za združenje P. Saveze.

Sostarič odgovarja na Bašaricheva izjavjanja, ker se je izrazil, da socialistična stranka ne zavzema začuvljivošči stalične gledi stroškovnih unij. On meni, da ni nobena druga skupina vneteje delata za strokovno organiziranje delavcev in to od nekdaj. Izjavila, da nimam nik proti principom komunistične stranke, a uvedel je, da se potom komunistične taktike ne more kaj posebnega investi. Vsi smo gotovo takojšen in splošno prebar v korist mass, vedeti pa moramo, da stvar v obstojčih razmerah ni tako lahko izvedljiva kot bi bilo želeli; delati je treba nato, da se prebar izjava polagoma. Svoj čas je še sam verjal, da bi živel v socialistični naselbinam, bi imel vsega v izobilju, sposonal pa je kmalu, da stvar ni tako enostavna. Dalje pravi, da se ni skušalo ustavnjavati soc. klubov med Hrvati in Srbi, ker se je vedno upalo na združenje s P. Savezom, edaj pa sam uvidi, da je treba to vršiti v bodočnosti in takoj. Prepridan je, da bo v Milwaukeeju kmalu ustavnjeni soc. hrvatski klub.

Basarich pojavljuje razmerje v Savezu in poudarja, da se bodo morale priti ali se vse frakcije v delavskem gibanju združiti v eno samo močno celoto ozir. stranko in za doseganje tega cilja bi morale delovati vse struje iz delavskih vrst.

Glasuje se na resolucioni sdr. Kokotoviča; resolucioni sprejet.

Kokotović naznani, da mora zborovanje zapustiti. Izraza se pojavljuje o razpoloženju zborov, posdržavi zborovarice ter želi, da se drugiž snidemo na enakem zborovanju v sličnem razpoloženju in dobri volji do delovanja za našo skupno stvar.

Sledi zaključek dopoldanske seje.

John Olip, predsednik.

Chas. Pogorelec, tajnik.
Anna P. Krasna, zapisnikarica.

M—M—M

Šesta seja 30. maja pop.

Predsednik Olip otvoril je 12:45 popoldne. Hrast naznani, da se vrši zvezcer domaća zabava v zborovalni dvorani, na katero vabi vse navzoče.

Konvenčni tajnik prečita brzovoj pozdrav klubu št. 114, Detroit, Mich., kar se vzame na znanje.

Predlagano, da zbor dolodi dnevnice po \$5.00 članom eksekutivne in referantom, zapisnikarjem pa po sedem dol. Podpirano in sprejet.

Cita se zapisnik četrte seje, ki je sprejet kot čitan.

Sledi poročila o socialistični agitaciji med mladino.

Socialistična agitacija med mladino.

Pri točki 19 referirajo M. M. Klarich, Olga Vehar in Anton Kamnikar, vse v angleščini.

Klarich predloži priporočila nanašajoča se na agitacijo med našim mladino, v točkah kakor sledi:

1. Blagajna vseh odsekov klubov naj bo skupna, toda na željo ali zahtevo kluba in ml. odseka same federacija dovoliti posamezne blagajne.

2. Članarinia za člane pod 21. letom naj bo 20c mesečno, od katerega gre pet centov v konvenčni sklad; za člane nad 21. letom regularna. Dijaki in brezposelni dobe izjemne znakme, če so bili dobro storjevi člani vsaj tri mesece pred zaprositvijo.

3. Mladinsko gibanje v naši Zvezni naj se označuje lokalno, z "angleška sekocija" klub.

4. Članska poročila: Tajniki klubov naj zameno v mesečnih poročilih označijo tudi število članstva običnih skupin. Glavni tajnik naj objavi vsak mesec stanje članstva klubov in odsekov v Proletarcu, z dvomesecno primočrte števila članstva.

5. Pridobivanje novih članov: JSZ naj začne člansko kampanjo in v svrhu spodbude in uspešnejše akcije v pridobivanju novih članov naj se dolozijo posamezne nagrade kot, gumnice, soc. novele, literatura itd. (Nagrada so deležni dobrostoječi člani ob koncu kampanje.)

6. Literatura: Da se omogoči Zvezni dobivanje dobre literature v večjem številu naj klubu po možnosti prispevajte gotovo vselej letno in Zvezu naj. (Primerno literaturo, katero raspoloži med skupine sorazmerno po prispevkih).

7. Pripravljamo, da sodruži in sodružice navajajo svoje, otrocke posebno od 10.—16. leta v socialistično pojmovanje ter jih izobrazujejo v delavskem duhu.

8. Pravila: J. S. Z. naj izda načelno izjavo in pravila tudi v angleščini, da se angleškim sekocijim omogoči pravilno poslovovanje.

9. Skupne seje: Uradnički klubovi in angleških sekocij naj od časa do časa obdržujejo skupne seje, da raspravljajo o svojih problemih, napredku itd.

10. Direktor: Nastavil naj bi se nekak direktor angleških sekocij, na katerega bi se obračali tajniki za informacije glede razprave, predavanj, družabnih sestankov, programov, gradiva za debate itd. Vsak tajnik(ka) poroča temu direktoru o napredku in aktivnostih odseka. Po priložnosti naj se pošuje direktorja na turnejo, da aranžira shode z angleškimi sekocijami, oskrbi dobre govorilke in razdaja soc. literaturo. Moč uposiliti direktorja ima ekskutiva JSZ; udeležuje se njanih sej in poroča o delovanju svojega področja.

Zahteva meni, da so te razprave ozir. poročila najvažnejša točka na dnevnem redu. Izmed naših sekocij je ostala samo ena v veliki obliki, ki je ostala lejajna gibanja. Hrvatska sekacija je šla pod vodstvom Cvetceta in komunistom. Ustanovili so Prosvetni Savez, sed, da potrebujete inteligentnih delavcev! — Lojalnih je ostala le malo peščica, a ti so bili agilni in poštovani, posebno nekateri. S Prosvetnim Savezom se je konferiralo za zbljanje, a vse brez uspeha. Delavske zavednosti za socialistično delo je pri Savezu premalo; dočim se upirajo socialistični politiki, po drugi strani agitirajo za republikance in demokrate. Mi smo nudili bratsko roko in sodelovanje, zdi se pa, da to ni bilo takvo vzetno na znanje pri Savezu. Inteligence je sicer med članom P. S. dovolj, a taktika je zgrešena. Mi smo ohranili

čiste principe, dočim so se jim oni izneverili. In po našem mnenju je prostovno delo uspešno edinstvo, če so poleg zdrave delavske smernice. Vse izgleda, da bodo moralni Slovenci agraditi novo delavsko socialistično gibanje med Hrvati in Srbji.

Sular vpraša, če se je sploh kdaj skušalo organizirati hrvatske soc. klube. To bi bilo umestne in smiselnije nego žakati na združenje, katero ne vemo da kdaj pride ali ne.

Vidič ni zato, da bi priprajili hrvatske in angleške skupine v našo Zvezno — zvezca v narozih bi znala slabo vplivati. Priprora organiziranje simpatičarjev v naši klube, striktno po naših načelih.

Aleš smatra, da je dočim takih, ki iskreno misljijo, da delajo na stvari. Ne verjam v naše upa, da bi kdaj imela Zvezna poseben zvezec med Hrvati in Srbji, niti da pride dobrobitne Saveze za združenje. Boljše je, da direktno v akcijo, kakor fakturi na združenje. Organizirajmo hrvatske klube in jih pripravljajmo Zvezni.

Radej omenja nekajko o kvarni taktiki komunistov in priprora, da se napade kolikor mogoče ignorira, kajti z vršenjem bi se jim delalo le prepadno.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Radej omenja nekajko o kvarni taktiki komunistov in priprora, da se napade kolikor mogoče ignorira, kajti z vršenjem bi se jim delalo le prepadno.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se skrbti, da pridemo v čim očje stike s hrvatskim delavstvom. Skušali bomo tudi razniti med njima letak, ki je bil priroben v Proletarcu. Naglaša tudi, da Proletarec ne prima surove napade na komuniste. Gleda P. Saveza pa misli, da bo istega česa prisilil k združitvi s socialistično sekocijo.

Olga Vehar pravi, da bo skušala porečati gledi mlađinskega gibanja v socialističnih vrstah in v toliko, kolikor je dobitna v stvar. Več vpletajo v kratek čas.

Pogorelec govori v smislu kot je govoril Zaits. Omenja, naj se

Konferenčna zborovanja so bila v zadnjih dveh letih dobro obiskana. Na njih se je razpravljalo o velikih točkah našega kulturnega in političnega gibanja. — Koliko smo bili uspešni, je razvidno iz mojega poročila, a prepričam sem, da bi bilo lahko še bolj, če bi ne vladala med delavskim ljudstvom toliko brezbrinost in nevednost, toda mi pojdemo valič tendu naprej do še večjih uspehov.

Anton Domščar iz Illinois-Wisconsin Konference pravi, da nima kaj posebnega dodati k poročilu, ki ga je podal pri razpravah o Prosvetni matici. Omeni le, da se bo prihodnja seja Konference vrnila v Slovenskem domu v Waukeganu.

John Rebol poroča, da vzhodno-ohijska Konference pripravlja izdajanje prvomajske izdaje Proletarca v obliki revije.

Predlagano, da se vzamejo poročila zastopnikov konference na znanje. Podprtano in sprejet.

Sledi poročilo o strankini konvenciji, katero poda namesto s. Pogorelica Anton Gorden. Konvencija je bila ena najzavajnejših od vseh kar se jih je še udeležil. Naravnjanje klubov in članstva tekom se danje krise je značilno in spodbudno; opaža se vseeno več aktivnosti vsepovod. V eksekutivi so bili izvoljeni sodruzi, od katerih se pričakuje, da bodo v bodoči izvršili mnoga dela v prid strankinem razmeram. Uprigrdlo se je, da se stranka vrže z vso močjo in letosno volilno kampanijo, da se izrabi priliko ojačati stranko in jo zopet postaviti na trdno pozicijo. Prispevki članov stranki so bili zvišani.

Naše gibanje in podporne organizacije.

Predle se na 25. točko sporeda. Frank Novak poda sledeni referat:

Sodružni in sodružice:

Valed politične brezbrinosti ozir, nezavednosti ameriškega delavstva, je socialno zavarovanje v Ameriki nepoznana stvar.

In ker nimamo postavnega socialnega zavarovanja, se je moralno delavstvo zatoči k samopomoči in si ustanoviti lastne podporne organizacije ali pa se posluževati privavnih zavarovalnic.

V tem pogledu se je razvile v tej deželi tekmo stalnega naračanja prebivalstva zelo živahnino in dobro organizirano življenje. Med nam je se posvetilo večji del naših moči in zmožnosti ustanavljanju in grajenju podpornih organizacij. Zanje smo se izvrstivali, zanje smo trošili težke tisočake, kupovali zastave in pri tem često zabredili v kalne vode puhlega narodništva in brezpomembnega fraziranja.

Vse to pa je vendarle imelo tudi svoje dobre strani. Predvsem smo si na ta način organizirali samopomoč za slučaj bolezni, smrti in nesreč. Poleg tega smo se tudi izvirili v organizatoričnem delavstvu, si ustvarili očje medsebojne stike ter se družili v različnih taborih, ki se razlikujejo po preprifanju ali mišljenu poedincem.

Naše podporne organizacije so bile torej tisti faktor, ki nas je združeval in obenem tvoril med nam glavno gonično silo skupnega delovanja in spoznavanja potrebe medsebojne pomoči in složnosti. Te organizacije so tudi pospešile razvoj našega časopisa, kar je s časoma začelo ostro mejo med naprednim in konservativnim elementom našega narodnega v Ameriki.

To razvojne lastnosti naših podp. organizacij so tem desetletji pomogle, da so postale ozir. obenem izraz kulturnega, gospodarskega in tudi političnega stremljenja naših priseljencev. Med članstvom našega naroda, ki je bil organiziran v teh podpornih organizacijah, se je pričelo širiti preprifanje, da imajo podporne organizacije poleg pravnega namena še druge velike dolnosti in cilje. To spoznanje se je pričelo predvsem razširjati v naših naprednih podpornih organizacijah, katerih članstvo je prvo začelo kazati izrazito politično nagnjenje in tudi vršiti politično delovanje v smislu delavske razredne izobrazbe in kulturnih stremljenj.

Ustanovitev JSZ in Prosvetne maticne smo smatrali kot posledico tega pojava. Ta, na katerega in pomembna ustanova je vršila razmeroma daleko-sežno delo med nam, toda za naše splošne potrebe še vse premalo, ker se je ji pač posvečalo premašno pozornosti od strani podpornih organizacij ozir.

In ker stoji Jugoslavanska Socialistična Zveza nedvomno pred večjo bodočnostjo ter je sedaj primeren čas, da prične vršiti v širšem obsegu dano ji analogo med našimi delavstvom v Ameriki, je vsečakor potrebno ji začeti na tem devetem rednem zboru novo pot delovanja med našimi podpornimi organizacijami in jih tako zasnovati možnost obširnejšega in temeljitejšega delovanja v bodočnosti.

V svrhu doseganja takega delovanja priporočan je:

1. Vodstvo JSZ naj potom glasila Proletarca posveti več pozornosti delovanju med mladino in angloško poslužilnim društvom naših organizacij. Skrbelo naj bi tudi, da se prirejajo predavanja, govorovi in razposiljalne naj bi se med mladino različne soč. okrožnike, brošure itd.

2. Eksekutiva naj deluje takoj na tem, da se ustanovi v vsakem podpornem društvu naših naprednih organizacij posebna celica, sestojeca iz naših sodrugov in sodružic. Člani takih celic imajo dolžnost širiti soc. propagando v društvenih, pridobivati člane za Zvezno in društvo, zato gmočno in močno ponud.

3. V dnevnih red naših klubov naj se vključi točko, ki naj se glasi: "Poročili članov in članic društevnih celic." Na podlagi teh poročil naj se potem ukrepa glede razširjenja propagande med društvi.

4. Prosvetna matica naj v bodoči namesto težko razumljivih in velikih brošur raspoloži med vikendom in če mogoč tudi med nevčlanjenimi društva letake in male knjižice, tiskane na štirih ali več straneh, zlahko razumljivo vsebino.

Upoštevajoč velike stroške z izdajanjem brošur in zelo izkušnje, da se pri vsaki izdaji takoreč uniči mnogo izvodov takih brošur, iz razloga, ker so težko umiljne za povprečnega delavca, je koristno in potrebno izdajati male knjižice, a te pogosteje, ker bodo nedvomno imeli večji učinek med preprostimi delavci, kateri so predvsem potreben lajševi poduka v obliki razumljivih episov o temeljnem načelu socialismus ter modernega soc. gibanja.

5. Konference Prosvetne maticne naj uvedejo v svoj opravilni točko, ki naj se glasi: "Poročili zastopnikov društvenih celic."

Predstojec teče načelno razvijejo temelj raspravam glede delovanja naše Zvezze v podpornih organizacijach.

V zadnjih desetletjih odkar obstojajo naše podporne organizacije, naše delavstvo potrošilo veliko del svoje energije in sposobnosti sanjan. V teku tega časa smo pokazali naše nagnjenje in voljo do skupnega, vzajemnega in solidarnega delovanja, ali sicer, da se bliža čas, ko bodo morale tudi Združene države podvzeti korake glede socialne zakonodaje in to bo pomnilo velik preobrat v našem društvenem

zem življenju ter prineslo nove razmere. Da pa bomo pripravljeni na vse to, je dolžnost naše Zvezze gledati v bodočnost in utrditi že zdaj svoje stališče v podpornih organizacijah, da si tako postavi temelj za bodoče delovanje ter bo pripravljena trdnina in močna, kadar pride čas odločilnih bojov med delom in kapitalom v tej deželi.

Stavjen je predlog, da se referat Novaka sprejme in njegova priporočila izroči eksekutivi, da jih upošteva po močnosti.

Bazarski je proti celcam, ker bi iste po njegovem naziranju škodovale pokretu kakor tudi društvo.

Zahtev je mnenja, da bi delovanje potom celic povzročilo suruh vseh napadnega razumevanja, radi česar je bojite če se to ospusti.

Zornik in Zorko zagovarjata stališče Novaka.

Videt opozarja na nevidnost, kajti zavedati se moramo, da imamo v podpornih organizacijah obilo opravka v demagogij, katerih ne bo mogoč preprečiti o pravem namenu agitacijskih celic, kakor jih priporoča Fr. Novak.

Frank Novak pojasnjuje, da njegova resolucija ne vsebuje nikakoga namena usiljevanja v društvo, niti kakega vtikanja v društvene zadeve, temveč ima v videku neorganizirani in tako počasi izgubljamo svoje civilne svobodičine, ker nas ne Mitti noben zakon. V tem času je bilo sicer mnogo stavk, a bille so vse izgubljene.

V ostalem je delavski položaj v vzhodnem Ohio rezen, ker veda velika brezposelnost povsod, ljudstvo pa zmirno sledi najraje tistim, ki znajo lepo obljubovati. Politično smo delavci od povojnega časa sem takoreč neorganizirani in tako počasi izgubljamo svoje civilne svobodičine, ker nas ne Mitti noben zakon. V tem času je bilo sicer mnogo stavk, a bille so vse izgubljene.

V predvojnem času je bilo delavstvo v vzhodnem Ohio socialistično dobro organizirano. Obstajali so klubki različnih narodnosti in v Belmont okraju so socialisti postavili svoje kandidate za vas mestna listi in Martina Ferry, drugo največje mesto v tem okraju je bilo tri leta pod socialistično upravo. Sedaj pa življari samo še načni slovenski klub in eden članski, a v tej splošni politični brezposelnosti delavstva si niti mi ne moremo toliko opomoči, da bi postavili svoje kandidate ob času volitev.

JSZ izjavlja: da se bo še nadalje borila z vsemi svojimi danimi močmi in svedeti v ostalem delavstvu, dokler se tema drenača žrtvama ne da popoldne svobode in zadočenja.

Slična Tom Mooneyjev je zadeva Scottsboro zadrževali fantov v južni državi Alabama, kjer je bil devet zamorilci mladeničev obojenih v smrt, na podlagi določilnih dokazov in udaj čakajo na sklepštvo. Skoro gotova stvar je, da so ti fantje postali žrtve plemenskega sovraštva, ki je svojstveno ameriškemu jugu.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

Predložena je resolucija o premogarjih.

NAŠE STALIŠČE Z OZIROM NA JUGOSLAVIJU.

Deveti redni zbor Jugoslovanske socialistične zveze izrekla zavedenu delavstvo v Jugoslaviji svoja največja simpatije v izjemnih razmerah, ki mu jih je prinesla diktatura buržoazije.

Ta zbor oboja consuro in politične perspektive v Jugoslaviji, kakor tudi v vseh drugih deželah, kjer se zatre delavski tisk, delavski predstave in razpušča delavške ustanove ter organizacije.

V prizadevilih za ukinjenje sedanjih razmer je diktatura v Jugoslaviji izkazala jugoslovansko socialistično delavstvo in Združenih državah delavstvo v Jugoslaviji popolno solidarnost in mu zagotavlja vse pomoč, ki mu je more dat.

Izjava soglasno sprejeta.

MAJSKA IZJAVA PROLETARCA.

Na podlagi priporočil sdr. Jonteta, članstva kluba št. 37 in 180 JSZ in vzhodno-ohijske Konference je bila po odboru sestavljena naslednja resolucija:

Odkar so ameriški rudarji na vaših premogovih polj izgubili unijo, so postali predmet največjega izkoriscenja in zatiranja. Z unijami so zguibili vse pridobitve, ki so bili sad itiridesetletnih borjev in nečetih žrtv. Vse delavce brezposelnosti in neznanosti zadržajo s drugega delavca.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posameznikom, ki zahtevajo, da se obtočenec v tem slučaju postavi ponovno sodiščno zaslišanje in obrevnava ter se jim da v tem prilikom dokazati svoje nedolžnosti.

Resolucija soglasno sprejeta.

NAŠE STALIŠČE S OZIROM NA PREMOGARJE.

Deveti redni zbor JSZ se v tej zadevi pridružuje vsem organizacijam in posame

Gleda predlog, da se usoglasenje besedila v gmeini konvenčni zaključku poveri eksekutivi. Podpisno in sprejet.

Predlog predlaga spremembo pravil v tem, da bi bili pevski zbor lastne blagajne ločeno od kluba.

Pogorelec pojasnjuje, da kjer pevaki, dramatični ali drugi odseki kluba postujejo kot odseki kluba, je potreben, da imajo skupno blagajne in vodstvo in jih. To imajo vredljivo razni klubi, a ni mu znano, da bi imeli vred tega kar neprilik.

Gre podpira Fotočnikov predlog in pripomni, da nidi ne škodilo, če se dovoli sandostojno vodstvo vedenja.

Besedikt pojasnjuje potek zadeve pri pevskem zboru "Svoboda" in pravi, da se pevci ne protivijo spremembam pravil.

Zato in Zorko naglašata, da je potrebno obdržati zamenje točko.

Barbich pojasnjuje spletke in neprilike pevskega zbera "Korija".

Potocnik zagovarja svoj predlog oziroma predlog zbera "Svoboda" in podtarja, da zbor vodi posebno blagajno, zkar je to priložnost v navado.

Pri glasovanju je Fotočnikov predlog porazen.

Zaita predloga dodatek 13. točki XV. člena, ki se glasi: "Odborniki vseh odsekov morajo biti dobrodošljici članu kluba in se izvolijo ali potrdijo na redni skupščini seji. Za svoje delo so odgovorni odseku in klubu v celoti." Predlog sprejet.

Mest predlaga spremembo v 1. točki VI. člena, da se bo glasilo: "Zbor JSZ predlaga tri mesta za obdržanje prihodnjega zbera, ki gredu članstvu last mesec pred zborom na splošno glasovanje." Sprememba je, da prejšnja točka določa 4. Hrastova pa 6 mesecev. Predlog sprejet.

Besedikt poroča, da njih klub priporoča obdržanje zbera vsake štiri leta. Zaita pojasnjuje, če se so na načelni gibanje pogosti zberi koristni.

Hrest želi pojasnila o točki 1 člena VIII. z osmimi v katerih stojatih je članica upravljena do dualne znamke. Pojasnjuje, da je članica samostojno, je razumljivo, da plača polno članarino ali pa dobi istjemne znamke, kajti dualne znamke se izdajajo le dvoučima.

Zaita predlaga, da se točki 1. člena VIII. doda: "Članic, ki spadajo v klub samostojno in niso zaposljene na plačo, plačajo le strankine prispevke in konverzni fond JSZ." To naj stopi v veljavno s 1. julijem 1932. (V ostalem je odvisno od posameznega kluba.) Sprejet.

Dalje se priporoča in odobri sprememba k točki devet, člena XV., ki naj se glasi: "— ako ne plača mestne domeske tri meseca in to ne more opraviti, se ga suspendira, po šestih mesecih pa črti iz kluba."

RAZRO.

Preide se na imenovanje mest za prihodnji kon-

Nominirana so slodeča mesta, katera dobe navejane število glasov: Collinwood, 1; Chicago, 11; Cleveland, 19; Johnstown, 5; Canonsburg, 9; Springfield, 2; Girard, 4; Waukegan, 7; La Salle, 2; Detroit, 2; West Allis, 4; Sheboygan, 5. Določena so torej mesta Cleveland, Chicago in Canonsburg.

Radišč poda za klub št. 37 priporočilo, da naj se imenovali konvencije določi štiri dni zborovanja, ako je to močno, naj referantje podajo svoja poslovna zbirka, pred zborovanjem, da se jih manjodi in razdeli med delegate. Razlogi:

1. Poročevalci pridejo od daleč in podajo svoje mense v polni meri. V sledi kratkega časa se poslušajo opominja, da ni časa in se že z opomini čas kritik, kar povzroča nezadovoljstvo.

2. Vsi zastopniki in delegatje naj krijejo stroške štirtega dne iz lastnih žepov.

3. Ker pričakujemo, da se bo število klubov do konvencije v pleni meri. V sledi kratkega časa se poslušajo opominja, da ni časa in se že z opomini čas kritik, kar povzroča nezadovoljstvo.

Sklenjeno, da se zadevo prepusti eksekutivi.

Predlog, da se izda oziroma tiski pravila z vsemi spremembami v slovenskem in angleškem jeziku, je podprt in sprejet.

Kadnik priporoča, da bi Proletarec več pisal o svetovski Rusiji.

Predlagano, da se zapisnik nekoliko skrajša za približevanje v prihodki začne s prvo kampanjsko številko; objavi naj se tudi izdružek zapisnika v angleščini. Sprejet.

Maslach predlaga, da se tiska pravila tudi v srbo-hrvatskem prevodu. Podpirano.

Zaita predlaga dodatek, naj se pravila izda v srbo-hrvatskem, kadar bo eksekutiva uvidela to potrebo. Podpirano.

Predlog s to spremembo sprejet.

Fr. Novak predlaga, da se določi september kot kampanjski mesec za nabiranje novih narodnikov in ogosov: Proletarci. Podpirano in sprejet.

Zaita predlaga, da se zberica zahvali mlinščkim v westallščinem sodržugom in somičnjekom za postrežbo, banket, izlet po mestu; sodružicam v kuhinji za njih trud ter vsem, ki so bili udeležencem zbera na kakršenkoli način na uslužbo. Zberica z navdušenjem osovo predlog.

Kebi predlaga, da se zberica zahvali mestnim odbornikom za prijaznost, ki so jo izkazali zboru, kar naj se sporodi tudi Milwaukee Leaderju. Podpirano in sprejet.

Jankovčić želi, da se zberica izreče, ali bi bilo priporočljivo, da postane Proletarec glasilo SSPZ. Menijo zberice je, da se to prepusti eksekutivi.

Osen govorovi o važnosti vstrejnejši delu za ojačanje stranke in pozivajo člane zbera na agitacijo v bližnjosti se volilni kampanji. Vsaka nasebina naj bi skušala prideti najmanj dva shoda.

Zerkik pravi, da dosegel ni trati časa zbernic, a niti želi spregovoriti nekaj besedi. Poudarja posebno kako velika je potreba širjenja naše misli in navede primere iz bednega položaja ljudstva na promognih poljin in drugod po Penni. Na izletu po mestu Milwaukee je bil naravnost ginen, ko je viden koliko se je potom poštene socialistične uprave napravilo za delavsko ljudstvo. Apejim, naj danii gredo na delo in zbirajo prispevke v svrhu nove agitacije.

Domobar opisuje aktivnosti West-allškega kluba v zadnjih mestnih volitvah, ko so uspeli v izvolitvi soci. supana in treh odbornikov. Aktivnosti naših sodružic prikazuje precejšnje zasluge; bile so agilne za časa volitev, in drugače so pomagale klubu do lepega napredka. Želi v imenu svojega klubu najlepši uspehov v bodočnosti.

Zerkik želi pojasnila glede kampanjnih prispevkov. Oni so pri klubu dobili nabiralne pole od državne stranke in od JSZ. Pogorelec k stvari pojasni, da gre ves nabran denar v isti način — za skupno kampanjo — toda Zvezda dobi kredit za vse nabran skozi ajo, zato je priporočljivo in potrebno, da se nabire v pošti skozi JSZ.

Zlamberger predlaga, naj se zapisnika zadnje in prednjednje seje precita na seji eksekutivi, kateri naj se tudi prepusti ureditev zborovega zapisnika. Predlog sprejet.

Frank Ermenc pravi, da je kluboma v Milwaukee in West Allisu po volji in v zadočenju, da se doseglo z aranžiranjem zbera tolik uspeh. Ročaki in rojakinja so pokazali da so z nam in ostajo. Pri vsem delu so veliko pomagale naše so-

družice ozir. naše ženske, za kar jim gre priviranje in zahvala, posebe pa še mra. Juvane, ki se je izredno mnogo trudila za vso stvar. Zaključujot zbornico toplo pozdravlja zdeč, da se zopet kdaj snimo v Milwaukeeju ter da bi bilo to mesto takrat 96 odstotkov socialistično. Zbornica včasne Ermenčeve nagovor z obdržanjem na znanje.

Poličnik je zadovoljen z izidom vsega in je ponosen, da se je vrnil IX. redni zbor JSZ v Milwaukeeju. V imenu milwaukeeškega kluba iskreno in toplo pozdravlja delegacijo — bila je dobrodošla v socialističnem Milwaukeeju!

Vides pozdravi zbor v imenu SNPJ poudarjajoč, da je jednota Zvezni najibija načelno in poleg je načelna v Ameriki. Zvezni najibija pod organizacija v Ameriki.

Frances Langebold je vesela, da je imela prilogo prisostvovati zborovanju — kongres ji bo ostal v lepem spominu in bo ji v vzpodbudo v nadaljnjem delovanju za organiziranje mladine v Johnsbury.

Maslach izreka zahvalo milwaukeeškim sodrugo in sodružicam za vso gostoljubnost, ki so jo nudili zborovalcem. Nad potokom zbera je zadovoljen in naša dejata se, da bo prihodnjemu zboru prisostvovalo najmanj 15 srbških in hrvatskih delegatov.

W. Strah govori o razmerah v Kansasu in drugod, koder je potoval. Pravi, da je čas primeren za agitacijo ter naglaša, da je potrebno delovati kjerkoli mogoče nato, da se izvoli v razne uradne socialistične. Nad uspehi socialistov v Milwaukeeju je vzhoden in upa, da bodo ti uspehi, kakor njeni, tudi vse drugim zborovalcem v spodbudo.

Alice Artach je le poslušala, a sedila je poteku zborovanja z največjim zanimanjem. Upla, da bomo v načem skupinem delu v bodoče se uspešnejši in sbrano delegacijo prav toplo pozdravlja.

Stanley Dollar objublja delovati za načelne gibanje v svojem kraju in nadeja se biti uspešen. Je zadovoljen, ker je na tem zboru zbrane tako lepo število naših mladih generacij.

Predsednik Olip pravi, da je v dvorani sodrugi Jože Menton iz Detroita ter ga povabi k besedi. Menton se z veseljem odzove rekoč, da vsak ptič

rad poleti k svojim vrstnikom in iz enakega nagiba je prišel tudi on na obisk zbera v Milwaukeeju — med sodruži se počuti najbolj doma. O izvršenem delu kongresa se polvamo izraza in upa, da bodo sledili lepi uspehi, obenem geji željo, da bo na prihodnjem zboru zastopanih mnogo Srbov in Hrvatov.

Nace Zlamberger navaja spremembe, ki so nastale tekot let — na prvem zboru, ki mu je prisostvoval, v letu 1910, so imeli enega samega govornika v osebi pokojnega Jožeta Zavertnika. Danes imamo med seboj sposobnih moči, imamo mlade zastopnike tu rojene mladine in zaneske representantke, kar je vse zelo razveseljivo. H koncu izraza željo, da socialisti letos uspeli pri jesenskih volitvah in podljemo Norman Thomasa v Belo hišo.

John Rak meni, da se nima zahvaliti s posebnimi uspehi, delil je po svojih močih in to naloži si nalaži tudi v bodoče. V Milwaukeeju je zdaj prvič v odnosu do trajne vsele tako z mesta kakor z zborovanjem samega.

Chas. Pogorelec pravi med drugim, da ima trdno upanje, da bo stranka v celoti napredovala. Frank Zaita podaja sliko razvoja naše zvezne in doseženih uspehov. Prepridan je, da bo prihodnji zbor seveda v jaži takoj po številu kakor po volji in želji do vedenja boljšega napredovanja.

K besedi so pozvane še kuharice in sodružica, "nacer se v imenu vseh odsove zatrjujejo, da so zborovalcem z veseljem in dobro voljo stregle in prav vesele bodo, če se jim še kdaj ponudi enaka prilika. Zahvali se za izrečene zahvale ter v imenu kuharic pokloni vsto \$5.00 v podporo Proletarca. Z obdržanjem sprejeto na znanje.

Predlagan je zaključek zborovanja in predsednik Olip v zaključnem govoru apelira, da gremo zdaj vse na delo za izvajanje sprejetih sklepov in zaključkov, ker le v tem je prav napredek in uspeh vsake organizacije. Sledi zaključek zbera ob 6:45 minut.

John Olip, predsednik.

Chas. Pogorelec, tajnik.

Blaž Novak, zapisnikar.

18. When division sponsors a program try and include a Socialist Speaker, propaganda play, distribute most timely literature, etc.

Olga Vehar gives the following report: Comrades, I'll try to report on our movement only inasmuch as I have learned about it since I became active in the movement myself.

So far as I know of the history of the American life compared to that of Europe and other countries, I find that America is still young. White people began to settle in this country from the seventeenth century on; they built their homes, started farm life and the industries which later became the main factor in American life. More and more immigrants followed the first settlers, and many came with the intention to make a small fortune in the new land and then return to their native country to spend their old age in peace and contentment. Majority of them learned, however, that their intentions and aims could not be fulfilled and they remained here, whence came we, the American Youth.

The American Industry grew rapidly and the numbers of immigrants increased; workers from different countries flocked to the Land of Promise, hoping to find better opportunity and existence than in their native lands. On the opposite side were men who sought to make good profits out of the sweat and labor of the workers; and these men, known as capitalists, exploited the workers, offering them low wages for their hard labor.

This naturally, awakened discontent among the working people and thus the distinction between the two classes became more evident. The workers began to organize to gain better wages and to protect their rights, and capitalists did likewise. With the profits made out of the production of labor they built schools, churches and other institutions that served them well in preaching and teaching their capitalistic doctrines, and what was no accomplished there was taken care of by the capitalistic press which always did well in making the working people ignorant.

The indifference of the American working class youth towards the workers' organizations may well be blamed on all that. In the schools we were told that men such as Rockefeller, Ford or Morgan were successful because they were industrious and steadfastly intent on success, and we of course believed that and considered ourselves learned for knowing such things. We felt superior and regarded our "foreign" folks as more or less ignorant or at least unfortunate and did not take much interest in their organizations, thinking that we do not need them.

Capitalism reached the peak in its development and that was soon followed by the depression with which we are by now well acquainted, all of us foreigners and Americans. And now we are slowly awakening from the slumber of the rather pleasant indifference and are beginning to doubt the "truths" that were being forced into our minds. We see many of those that were steadfastly intent on success descending to our level and thinking that something must be wrong with this capitalistic system of things. The young people see how the depression has hit their parents and that is opening their eyes—they are joining the Socialist and the Communist ranks, and are active in both. The older generation, however, is pessimistic and thinks that the Youth's sole interest is still sport, but since the American Youth is realizing that it cannot live on sport alone, we may harbor hopes that it becomes class conscious. The present system has nothing but misery to offer the youth and we feel that something must be done about it.

It is true that the American young people are ignorant of the fact that they are of the working class and they should be interested in the labor movement, but that is mostly because we had fairily good times and did not really need to take organization seriously—now, of course, we are getting used to many things. Yet in spite of our indifference, we cannot be considered exactly stupid as is often the case, we anticipate that once Socialism reaches the peak in its development and that was soon followed by the depression with which we are by now well acquainted, all of us foreigners and Americans. And now we are slowly awakening from the slumber of the rather pleasant indifference and are beginning to doubt the "truths" that were being forced into our minds. We see many of those that were steadfastly intent on success descending to our level and thinking that something must be wrong with this capitalistic system of things. The young people see how the depression has hit their parents and that is opening their eyes—they are joining the Socialist and the Communist ranks, and are active in both. The older generation, however, is pessimistic and thinks that the Youth's sole interest is still sport, but since the American Youth is realizing that it cannot live on sport alone, we may harbor hopes that it becomes class conscious. The present system has nothing but misery to offer the youth and we feel that something must be done about it.

It is true that the American young people are ignorant of the fact that they are of the working class and they should be interested in the labor movement, but that is mostly because we had fairily good times and did not really need to take organization seriously—now, of course, we are getting used to many things. Yet in spite of our indifference, we cannot be considered exactly stupid as is often the case, we anticipate that once Socialism reaches the peak in its development and that was soon followed by the depression with which we are by now well acquainted, all of us foreigners and Americans. And now we are slowly awakening from the slumber of the rather pleasant indifference and are beginning to doubt the "truths" that were being forced into our minds. We see many of those that were steadfastly intent on success descending to our level and thinking that something must be wrong with this capitalistic system of things. The young people see how the depression has hit their parents and that is opening their eyes—they are joining the Socialist and the Communist ranks, and are active in both. The older generation, however, is pessimistic and thinks that the Youth's sole interest is still sport, but since the American Youth is realizing that it cannot live on sport alone, we may harbor hopes that it becomes class conscious. The present system has nothing but misery to offer the youth and we feel that something must be done about it.

It is true that the American young people are ignorant of the fact that they are of the working class and they should be interested in the labor movement, but that is mostly because we had fairily good times and did not really need to take organization seriously—now, of course, we are getting used to many things. Yet in spite of our indifference, we cannot be considered exactly stupid as is often the case, we anticipate that once Socialism reaches the peak in its development and that was soon followed by the depression with which we are by now well acquainted, all of us foreigners and Americans. And now we are slowly awakening from the slumber of the rather pleasant indifference and are beginning to doubt the "truths" that were being forced into our minds. We see many of those that were steadfastly intent on success descending to our level and thinking that something must be wrong with this capitalistic system of things. The young people see how the depression has hit their parents and that is opening their eyes—they are joining the Socialist and the Communist ranks, and are active in both. The older generation, however, is pessimistic and thinks that the Youth's sole interest is still sport, but since the American Youth is realizing that it cannot live on sport alone, we may harbor hopes that it becomes class conscious. The present system has nothing but misery to offer the youth and we feel that something must be done about it.

It is true that the American young people are ignorant of the fact

FOR THE YOUNG PEOPLE

Our ability to gather the young Jugoslavs into our clubs or Sections will hasten the day when Socialism shall prevail. We must use every conceivable means and devote time and effort to the teaching of our young people the meaning of Socialism. In this respect, the English Sections have an important mission to perform. In order to increase your membership you must be active.

Among the many forms of activity are the following:

1. Hold good orderly meetings.
 2. Arrange discussion periods and debates. (Interclub debates desirable.)
 3. Sponsor programs, plays, recitals, musicals etc.
 4. Distribute literature.
 5. Hold literary discussions and reviews.
 6. Agitate for the Socialist candidates and assist in holding street corner meetings.
 7. Co-operate with the senior clubs.
 8. Secure new members.
 9. Work in conjunction with the Y. P. S. L.
- Comrades should abide to the following general decisions:
1. American Jugoslavs above the age of 15 can join the English Sections. Five or more can form a new club in any city not having one.
 2. Dues are only 25c per month for members under the age of 21. Members above that age pay regular dues. Unemployed members can secure exempt stamps if unable to pay.
 3. A secretary and recording secretary with the organizer and other committees are the clubs functioning officers.
 4. The secretary collects dues and keeps books on all financial transactions including expenditures, reports on all the activities. Other committees must report regularly on the progress of their work.

Culture is given by comrade Upton Sinclair in one of the Blue Books in which he says: "Art is a representation of life transformed by the imagination, and conveying to you something new about life, some higher realization of it, some fresh understanding or clearer vision." In other words, the purpose of art is to communicate our conception of the joy and beauty of life to our fellows, to as many of them as we can possibly reach. To let them know how we feel, with a generous hope that they will feel it also, and that this life will continue to grow.

It is not an easy task to get this meaning of worth while dramas to an audience, but with gradual performances of such plays in place of comedies that are in greater demand and have little or no educational value, the Educational Bureau will accom-

plish a great step towards the meaning of the class struggle. With this I do not mean that comedies should be ignored completely, but should be staged from time to time. But at no time, and I make this appeal specially to the branches, should our agitation in such instances be neglected. This is our prime purpose. A short talk and distribution of literature should be included in the program.

I have already described what kind of literature the Educational Bureau has supplied the English speaking lodges. For the coming season we have been discussing what kind of material will be most appropriate. I think we can feel justified in saying that our work in this field has been carried out to the fullest extent and that it will be continued.

Educational Work and the Younger Element.

The extent of the work of the Educational Bureau JSF was reported. Over 50,000 books were printed and distributed since the existence of this worthy institution. During the past two years alone, 281 plays were requested and mailed to the various lodges and dramatic clubs, in addition to countless numbers of recitations. All the money contributed to this fund has been used for educational purposes only. Each year, the number of lodges and clubs affiliated with the Educational Bureau runs well over the 100 mark and it is especially gratifying to see the English Speaking lodges of the various societies enroll.

And what will never be forgotten was the impressive manner in which, we as workers, were escorted about the city and county of Milwaukee on a sightseeing trip with the Socialist Sheriff Al Benson leading the procession.

Eleven delegates belonged to the so-called "young peoples group", an increase of three over the Detroit Convention. Reports for this group were made by Matthew Klarich, Olga Vehar and Tony Kamniker. Every delegate was anxious and hoped for a strong youth movement in the Federation. From observations we determined that several of the young folks gave promise of becoming sturdy pillars in the Socialist structure.

A report of the National Convention of the Socialist Party was made and enthusiastically received.

It was decided to print the May Day issue of Proletarec in Magazine form because of the demand from the readers who wish to preserve it for its literary value.

By-laws of the Federation are to be published in English and just before Chicago, Cleveland and Canonburg were selected as possible convention cities for 1934 the resolution committee reported favorably on the following resolutions which the Convention adopted:

1. Encouraging Jugoslavs to join and promote Jugoslav Fraternal Societies.

2. Urging Jugoslavs to affiliate with unions of their trade.

3. Favoring cooperative stores and movements.

4. For the release of Mooney and Billings and the Scottsboro victims.

5. Miners.

6. Recognition of Soviet Russia.

7. Declaration Against Fascism.

8. Condemning Dictatorship in Jugoslavia and pledging all possible support to the Jugoslav workers in their struggle for freedom and democracy.

9. Urging the election of the President of the U. S. by direct vote.

Philip Godina presided the first day, Donald J. Lotrich the second and John Olip the third day. Vice presidents for the three days respectively were: Andrew Grum and Albert Hrast, Anna Mahnich and Tony Kamniker and Anton Jankovich and John Rak.

Comrade Zlembberger was the oldest delegate in point of membership. Altogether 8 women delegates were in attendance at the Convention which had a larger delegation by 15 than our previous Convention in 1930. That is a general makeup of the 1932 Convention. A clear picture will be found in the minutes for those who can read Slovene.

Social Events.

No Convention is complete without its social functions. We must state that our Milwaukee Comrades did more than we dared to expect, even in a Socialistic City. They gave us excellent meals and the social activities were so arranged to make it convenient and comfortable for all, deserving every recognition. A banquet was tendered the delegates on the first night. The attendance was unexpectedly good and we heard numerous officials expound theories and realities of Milwaukee and Wisconsin. We were glad to learn from Comrade Krzycki how the strikers were treated by a Socialist Sheriff.

And what will never be forgotten was the impressive manner in which, we as workers, were escorted about the city and county of Milwaukee on a sightseeing trip with the Socialist Sheriff Al Benson leading the procession.

PROSVETNA MATICA

Jugoslovanske socialistične zveze
CHICAGO, ILL.

ODBOR:
Ivan Molek, Anton Garden, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik.

KLUBI J. S. Z.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave.

St. 3, Oglesby, Ill. — Tajnik John Pohar, Box 63.

St. 11, Bridgeport, O. — Tajnik Joseph Snay, RFD 1, box 7.

St. 37, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Poljanek, 1238 S. 28th St.

St. 45, Waukegan, Ill. — Tajnik Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave.

St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St.

St. 69, Herminie, Pa. — Tajnik Anton Zornik, Box 202.

St. 115, Detroit, Mich. — Tajnik Math Urbas, 13975 Tuller Ave.

St. 222, Girard, O. — Tajnik John Kosin, 1006 State St.

St. 235, Sheboygan, Wis. — Tajnik Frances Skrube, 930 Broadway Ave.

VULTURNA DRUŠTVA IN ZBORI, VČLANENJIV PROSVETNI MATICI.

Soc. pevski zbor "Naprej", Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Puncer, 2107 S. 65th St., West Allis, Wis.

Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill. — Tajnik Anton Garden, 2315 S. Ridgeway Ave.

Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O. — Tajnik John Krebel, 1074 E. 66th St.

Soc. pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich. — Tajnika Josephine Spendal, 17157 Hawthorne Ave.

svaki zbor "Jadranci", Cleveland, O. — Tajnika Anna Vrdnal, 1257 E. 173rd St.

Dramski klub "Zora", Pueblo, Colo. — Tajnika Rose Radovich, 108 Rice St.

Dramsko društvo "Anton Verovšek". — Tajnik John Kern, 15715 Tralfagar Ave.

Dramski odsek SND, Waukegan, Ill. — Tajnika Mary Hodnik, 1046 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Dramsko društvo "Soča", Strabane, Pa. — Tajnik Joseph Zupančič, Box 206.

Izob. in dramski klub "Slovenija", San Francisco, Calif. — Tajnik Anthony Kastelic, 628 Kansas St.

Cítnalica SDD, Collinwood, O. — Tajnik Louis Elavor, 15335 Waterloo Rd.

Cítnalica SND, Waukegan, Ill. — Tajnika Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave.

Slovenski dom, Gowanda, N. Y. — Tajnik Jernej Krašovec, 153 Beech Street.

Izob. druž. "Viha", Krayn, Pa. — Tajnik Anton Tauzelj, P. O.

Opomba: Tajnike včlanjenih organizacij prosimo, ako zapazijo kako pomoto v naslovi, naj to sporoti tajništvu Prosvetne matice, da se jo v bodoče popravi.

Roster of English Divisions of Branches JSF.

Branch No. 1, Chicago, Ill. — Secretary John Rak, 3639 W. 26th St. Meets every second Thursday of the month at the lower SNPJ Hall.

Branch No. 5, Johnstown, Pa. — Secretary Frances Langerhole, 515 Linden Ave. Meets every first Friday of the month at the Franklin Ford Hall.

Branch No. 27, Cleveland Ohio. — Secretary Cyril Pengov, 1172 Addison Rd. Meets every second and fourth Sunday of the month at the SND on St. Clair Ave.

Branch No. 37 Milwaukee Wis. — Secretary Anton Kamniker, 1807 S. 18th St. Meets every first and third Monday of the month at Delicek's Hall.

Branch No. 114 Detroit, Mich. — Secretary Math Klarich, 13438 Charest Ave. Meets every first Saturday of the month at 116 W. 6 Mile Rd.

Branch No. 232 Barberton, Ohio. — Secretary Frances Bregar, 584 Jersey Ave. Meets every first and third Monday of the month at the Slovene National Home, 2166 Manchester Rd., Kenmore, O.

All secretaries are asked to report any changes of officers and meeting dates.

Capitalism's Glory and Its Failure

The glory of Capitalism is that it united science and labor, thereby increasing the productive power of man a thousand fold. The failure of Capitalism is that after having done this, it lacks the brain for mastering its own creation. Thus, what should have been the great emancipation from slavery became the new slavery in which things lash masters, overseers, and slaves alike.

—The American Guardian.

Americanism: Asking the nations to co-operate unselfishly for the common good; making a mess of things at home because each man struggles selfishly to save himself alone.

Manchuria now has its own national stamps including a rubber stamp called the ruler.

Graft, Dishonesty, Corruption and Capitalism are the Cause of It

PROSVETNA MATICA

Jugoslovanske socialistične zveze
CHICAGO, ILL.

ODBOR:
Ivan Molek, Anton Garden, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik.

KLUBI J. S. Z.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave.

St. 3, Oglesby, Ill. — Tajnik John Pohar, Box 63.

St. 11, Bridgeport, O. — Tajnik Joseph Snay, RFD 1, box 7.

St. 37, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Poljanek, 1238 S. 28th St.

St. 45, Waukegan, Ill. — Tajnik Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave.

St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St.

St. 69, Herminie, Pa. — Tajnik Anton Zornik, Box 202.

St. 115, Detroit, Mich. — Tajnik Math Urbas, 13975 Tuller Ave.

St. 222, Girard, O. — Tajnik John Kosin, 1006 State St.

St. 235, Sheboygan, Wis. — Tajnika Frances Skrube, 930 Broadway Ave.

VULTURNA DRUŠTVA IN ZBORI, VČLANENJIV PROSVETNI MATICI.

Soc. pevski zbor "Naprej", Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Puncer, 2107 S. 65th St., West Allis, Wis.

Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill. — Tajnik Anton Garden, 2315 S. Ridgeway Ave.

Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O. — Tajnik John Krebel, 1074 E. 66th St.

Soc. pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich. — Tajnika Josephine Spendal, 17157 Hawthorne Ave.

svaki zbor "Jadranci", Cleveland, O. — Tajnika Rose Radovich, 108 Rice St.

Dramski klub "Zora", Pueblo, Colo. — Tajnika John Kastelic, 628 Kansas St.

Dramsko društvo "Soča", Strabane, Pa. — Tajnik Joseph Zupančič, Box 206.

Izob. in dramski klub "Slovenija", San Francisco, Calif. — Tajnik Anthony Kastelic, 628 Kansas St.

Cítnalica SDD, Collinwood, O. — Tajnik Louis Elavor, 15335 Waterloo Rd.

Cítnalica SND, Waukegan, Ill. — Tajnika Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave.

Slovenski dom, Gowanda, N. Y. — Tajnik Jernej Krašovec, 153 Beech Street.

Izob. druž. "Viha", Krayn, Pa. — Tajnik Anton Tauzelj, P. O.

Opomba: Tajnike včlanjenih organizacij prosimo, ako zapazijo kako pomoto v naslovi, naj to sporoti tajništvu Prosvetne matice, da se jo v bodoče popravi.

Roster of English Divisions of Branches JSF.

Branch No. 1, Chicago, Ill. — Secretary John Rak, 3639 W. 26th St. Meets every second Thursday of the month at the lower SNPJ Hall.

Branch No. 5, Johnstown, Pa. — Secretary Frances Langerhole, 515 Linden Ave. Meets every first Friday of the month at the Franklin Ford Hall.

Branch No. 27, Cleveland Ohio. — Secretary Cyril Pengov, 1172 Addison Rd. Meets every second and fourth Sunday of the month at the SND on St. Clair Ave.

Branch No. 37 Milwaukee Wis. — Secretary Anton Kamniker, 1807 S. 18th St. Meets every first and third Monday of the month at the Slovene National Home, 2166 Manchester Rd., Kenmore, O.

All secretaries are asked to report any changes of officers and meeting dates.

Capitalism's Glory and Its Failure

The glory of Capitalism is that it united science and labor, thereby increasing the productive power of man a thousand fold. The failure of Capitalism is that after having done this, it lacks the brain for mastering its own creation. Thus, what should have been the great emancipation from slavery became the new slavery in which things lash masters, overseers, and slaves alike.

—The American Guardian.

Americanism: Asking the nations to co-oper